Ετος Β' — Αριθμος 87 Τιμᾶται λεπτῶν 10 Εν Αθηναις 22 Ιουνιου 1886

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

Ν. ΟΙΚΟΝ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Οδὸς Πατησίων, ἀριθμὸς 3, παρὰ τὸ τυπογραφεῖον τῆς «Κορίννης»
Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου καὶ χαρτονομισμάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΣΚΕΛΕΤΟΥ, μυθιστορία Ἱσπανική (μετὰ εἰκόνος). — Η ΧΡΥΣΑΥΓΗ, διήγημα ὑπὸ Α. Δ. Καρκαβίτσα. (τέλος) — ΤΟ ΞΙΦΟΣ ΤΟΥ ΦΕΡΡΙΟΛ, ἐπεισόδιον ἐθιμοτυπίας ἐν τῇ τουρκικῇ Αὐλῇ, ὑπὸ Ι. Π. Γεωργαντοπούλου. (Συνέχεια), — Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ, μυθιστορία Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ. (Συνέχεια).

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Προπληρωτέα
Ἐν Ἀθήναις: φρ. 5, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις 6.
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσᾶ 10. Ἐν Ρωσσίᾳ ρούβλια 4.
ΦΥΛΛΑ προηγούμενα λεπτὰ 20.

Ἡ Κλάρα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐλάλει. (σελ. 272).

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΣΚΕΛΕΤΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΙΣΠΑΝΙΚΗ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΕΡΑΙΝΑΝΔΟΥ ΔΕ-ΓΟΝΖΑΛΕΣ

[Συνέχεια τῶν προηγουμένων φύλλων].

Ϛ'

Δὲν θέλω λαλήσει οὔτε περὶ τῆς γενετῆς μου, οὔτε περὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας μου, οὔτε περὶ πλείστων συμβάντων μοι.

Δὲν εἶμαι γέρων, διότι δὲν ὑπερέβην τὸ τεσσαρακοστὸν δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας μου.

Ἤμην κτηματίας.

Ἐκαλούμην Γαβριὴλ Ζέα.

Μόνον πάθος μου ἦτο ἡ γυνή.

Γυνὴ νέα, ὡραία, ἁγνή, ἀρχίζουσα νὰ αἰσθάνηται τὴν ἀνάγκην τοῦ ἔρωτος ἐξ ἀπειρίας, φαιδρά, γελόεσσα ἐξ ἀγνοίας, πορφυροῦν ἄνθος, ἀνοῖγον τὸν κάλυκα εἰς τὸν πρῶτον ἀσπασμὸν τοῦ ἡλίου, τοιοῦτο ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς τὸ χρυσοῦν ὄνειρόν μου.

— Κατηραμένε! κατηραμένε! ἀνεφώνησα.

— Ἐὰν ἐξακολουθήσῃς νὰ με διακόπτῃς, δὲν θὰ τελειώσωμεν.

— Ἐξακολούθει.

— Εἶτα ἐπηκολούθησεν ἡ διὰ τοῦ ἔρωτος μεμορφωμένη ἤδη γυνή, ἡ γυνὴ τῆς πάλης, οὕτως εἰπεῖν, ἡ γινώσκουσα νὰ ὑποκρίνηται καὶ ν' ἀπατᾷ· γυνὴ ἰσχυρά, φλογερά, ῥωμαλέα, ἥτις θεωρεῖ τὸν ἄνδρα ὡς θῦμά της καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ τὸν γάμον εἰμὴ ὅπως ἀναγκάσῃ τὸν ἕνα νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ λάθη τοῦ ἑτέρου. Ὦ οὐράνιον πλάσμα!... Συνῆψα ἀγῶνα μετὰ πολλῶν ἐξ αὐτῶν καὶ ἐνίκησα, καταστήσας αὐτάς, τοιουτοτρόπως, φοβερὰς καὶ σχεδὸν ἀηττήτους, ἕνεκα τῆς νέας ἀπογοητεύσεως. Ἐν βραχυλογίᾳ, ἀναζητῶν ἄγγελον μεταξὺ τῶν γυναικῶν, ἀνῆλθον πάσας τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος τοῦ ἔρωτος, ἀπὸ τῆς νεάνιδος μέχρι τῆς τελείας γυναικός, ἀπὸ ταύτης μέχρι τῆς ὑπερήλικος, ὀπισθοδρομήσας ἐνώπιον μόνου τοῦ γήρατος. Δὲν ἀνεῦρον τὸν ἄγγελον, ἀλλά, κατ' ἀνταπό-

δοσιν, ἐκτησάμην πικρὰν πεῖραν. Εἶδον πῶς νυμφεύονται αἱ γυναῖκες, πῶς ἀγαπῶσι τοὺς συζύγους των καὶ πῶς κλαίουσιν αὐτοὺς νεκρούς· ἐπὶ τέλους, πῶς δύνανται νὰ διανέμωσι τὴν καρδίαν καὶ τὴν εὔνοιάν των μεταξὺ δέκα ἐραστῶν, τῶν ὁποίων ἕκαστος θεωρεῖ ἑαυτὸν μόνον ἀγαπώμενον. Οὐχ ἧττον, μεταξὺ ἐκείνων τῶν ἐκπεπτωκότων ὄντων, ἀπήντησα ἁγνὰς καρδίας, μαργαρίτας ἐν τῷ βορβόρῳ, αἵτινες μὲ ἤγαγον νὰ ἐπιθυμῶ διακαῶς τὴν ἐνάρετον γυναῖκα, τὴν καθιστῶσάν με παράφρονα ἐξ ἔρωτος καὶ ἀναγκάζουσάν με νὰ φαντάζωμαι τὸν οὐρανόν.

—Σέ; ἀνέκραξα, σκανδαλισθεὶς ἐκ τῆς νέας φάσεως, ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρίστατό μοι ὁ μετ' ἐμοῦ συνδιαλεγόμενος.

— Ναί, ἐμέ.

— Σέ! τὸν ἐγωϊστήν, τὸν σκεπτικόν;

— Ἡ ἀρετὴ τῆς γυναικὸς ἀποτελεῖ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνδρός· ἐγὼ δὲ εἰς τὸν βίον μου δὲν ὑπῆρξα σκεπτικός, ἀλλ' ἐγενόμην τοιοῦτος, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ πνεῦμά μου ἐκτήσατο αἴφνης, διά τινος μυστηριώδους δυνάμεως, τὸ δῶρον τῆς διπλῆς ὁράσεως καὶ ἠδυνήθην νὰ ἴδω τὰς διαφόρους φάσεις τῆς ὑπάρξεώς μου μετὰ τῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων, τὰς ὁποίας ἠγνόουν. Τότε, ἀνεγνώρισα πόσον ἤμην τυφλὸς ἢ δυστυχὴς ἐν τῷ κοπιώδει παιγνιδίῳ τῆς *τυφλομυίας*, τὸ ὁποῖον καλεῖται *βίος*.

Ἔπταιον ἐγώ, ἐὰν δὲν ἀνεύρισκον ἐν τῇ γυναικὶ τὸν ἄγγελον, τὸν ὁποῖον ἐφανταζόμην;

Νὰ φαντάζεσαι ὅμως ἀγγέλους ἐδῶ κάτω εἶναι σημεῖον μεγίστου ἐγωϊσμοῦ· εἶναι τὸ αὐτό, ὡς τὸ νὰ ζητῇς, ὅπως ἡ ἀνθρωπότης μὴ ἐργάζηται εἰμὴ πρὸς ἱκανοποίησίν σου, χωρὶς καὶ σὺ νὰ κατέρχησαι ὀλίγον τῆς χώρας, εἰς τὴν ὁποίαν πλανᾶσαι, ἵνα ἐξισωθῇς μετὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν μιᾷ λέξει, εἶσαι κακοῦργος.

— Ἀστεΐζεσαι· δὲν πιστεύεις εἰς ὅ,τι μοὶ λέγεις.

— Ἡ πρόθεσίς μου εἶναι νὰ σὲ παρασκευάσω, ὅπως ἀκούσῃς μέχρι τέλους τὴν ἱστορίαν μου, χωρὶς ἡ αἰδημοσύνη σου νὰ ταραχθῇ πολύ.

— Αὐτὴ ἡ ἱστορία ὑπερμέτρως βραδύνει.

— Σοὶ εἶπον τὸ ὄνομά μου, ἀλλ' ἐν τῇ διηγήσει μου θέλω προσλάβει ἕτερον. Κατὰ μίμησιν τῶν μυθιστοριογράφων ἐκείνων, οἵτινες ἀντιποιοῦνται τὸ δικαίωμα νὰ γινώσκωσι πᾶν ὅ,τι σχετίζεται πρὸς τὰ πρόσωπα τοῦ μυθιστορήματος, ὡς ἐπίσης καὶ αὐτὰς τὰς σκέψεις των, οὐδεμίαν θέλω παραλείψει τῶν σχετικῶν εἰς τὴν διήγησίν μου περιστάσεων τοῦ βίου μου, τὰς ὁποίας θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ γινώσκω, ἐὰν ἤμην ἁπλοῦς θνητός.

Ζ'

Ἦτο ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς ἀπόκρεω, ἀτελοῦς μιμήσεως τῶν ἀρχαίων Κρονίων!.. Ἡ Μαδρίτη διετέλει ἐν ἐξάψει, ἐν παραφροσύνῃ.

Ἀπανταχοῦ προσωπιδοφόροι.

Οὐδὲν θέατρον, οὐδεμία ὅπως δήποτε εὐπρόσωπος αἴθουσα, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ μὴ ὑπάρχῃ χορός, ἐκτὸς τῶν ἰδιαιτέρων συναναστροφῶν.

Εἰς μίαν τῶν μᾶλλον συχναζομένων ὁδῶν τῆς Μαδρίτης, μακρὰ σειρὰ ἁμαξῶν ὑπῆρχε πρὸ τῆς θύρας μεγάρου, ἐν ᾧ ἐδίδετο χορός.

Εἶχε πέσει ἄφθονος χιών· αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης, πίπτουσαι ἐπὶ τῆς χιόνος, διέχεον ἐκεῖνο τὸ ψυχρὸν φῶς, τὸ ἴδιον εἰς τὰς τοιαύτας νύκτας.

Τὸ ὡρολόγιον τῆς *Καλῆς Ἐπιτυχίας* ἐσήμανε μίαν ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, πρὸ πολλοῦ δὲ οὐδεὶς προσκεκλημένος ἀνήρχετο τὴν διὰ τάπητος ἐστρωμένην πολυτελῆ κλίμακα, τὴν ἄγουσαν εἰς τὰς αἰθούσας τῆς ὑποδοχῆς, ὁπόθεν ἐξήρχοντο οἱ ἁρμονικοὶ ἦχοι καλῶς κατηρτισμένης ὀρχήστρας, ὁ δοῦπος τῶν ἐρρύθμων βημάτων τῶν χορευτῶν καὶ ὁ ἀκατανόητος καὶ ἐκκωφαίνων θόρυβος τῶν χορῶν μετημφιεσμένων.

Μετ' ἐκείνου τοῦ θορύβου συνανεμιγνύετο ἐνίοτε ὁ θόρυβος τινῶν προσωπιδοφόρων, οἵτινες διήρχοντο διὰ τῆς ὁδοῦ, κηλιδοῦντες, ὑπὸ τοὺς πόδας των, τὴν θαμβοῦσαν λευκότητα τῆς χιόνος.

Αἴφνης, εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς ὁδοῦ ἐπεφάνη δημοσία ἅμαξα, τρέχουσα ταχέως ὅσον ἐπέτρεπε τὸ βάδισμα τῶν συρόντων αὐτὴν δύο *Ἀχαμενοέντων*. Ἐσάθη πρὸ τοῦ μεγάρου.

Ὑπηρέτης, μετὰ παραδόξου ἐπανωφορίου καὶ πίλου παραδοξοτέρου σχήματος, κατῆλθε τῆς παρὰ τῷ ἡνιόχῳ θέσεώς του καὶ ἠνέῳξε τὴν θυρίδα. Κατέβη δὲ τῆς ἁμάξης γυνή, καθ' ὁλοκληρίαν τετυλιγμένη δι' ἐλαφροῦ μανδύου, τὸν ὁποῖον ἀφῄρεσε καὶ ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ καθίσματος τῆς ἁμάξης.

— Περίμενέ με ἐδῶ, εἶπε πρὸς τὸν ὑπηρέτην.

— Πολὺ καλά, κυρία.

— Ὦ! τὴν θαυμασίαν γυναῖκα! ἀνέκραξέ τις προσωπιδοφόρος, ὅστις, ἐλθὼν πεζῇ, εἶχε φθάσει εἰς τὴν θύραν, ἐνῷ ἡ ἄγνωστος εἶχεν ἀνέλθει τὰς πρώτας βαθμίδας τῆς κλίμακος.

Ἡ ἐπιφώνησις ἐδικαιολογεῖτο ὑπὸ τῆς χάριτος καὶ τοῦ ἀορίστου θελγήτρου, τὸ ὁποῖον ἐδέσποζεν ὁλοκλήρου τοῦ σώματος τῆς γυναικός, ἥτις ἔφερε ῥοδόχρουν προσωπεῖον.

Ἐκείνη ἡ γυνὴ ἔφερε ῥοδόχρουν μεταξωτὴν ἐνετικὴν ἐνδυμασίαν, κεκοσμημένην διὰ μελανῶν τριχάπτων· ὁ κόσμος τῆς κόμης της συνέκειτο ἐκ γαγάτου· τὰ ἐκ μελανῶν μαργαριτῶν ἐνώτια, περιδέραια καὶ ψέλλια αὐτῆς καθίστων ἐπαισθητοτέραν τὴν θαμβὴν λευκότητα τοῦ τραχήλου καὶ τῶν βραχιόνων της. Ἦτο ὑψηλὴ καὶ λιγυρά, εἶχε δὲ τὰ ἰσχία καὶ τοὺς ὤμους εὐρεῖς. Εἶχέ πως τὸ ἦθος σοβαρόν· ἐν γένει δὲ τὸ παράστημά της ἦτο μεγαλοπρεπὲς καὶ μαγευτικόν. Τὸ κανονικὸν φρουφροῦ τοῦ εὐρυτάτου φορέματός της, τὸ νευρικὸν καὶ ἐλαφρὸν βῆμά της παρῆγον ποιόν τινα θόρυβον ἐξ ἐκείνων, οἵτινες αἰχμαλωτίζουσι καὶ δεσμεύουσι, διότι προδίδουσι κρύφια θέλγητρα, εἶδος μεθυστικῆς καλλονῆς.

Ἡ περὶ ἧς πρόκειται γυνὴ ἀνέδιδεν ἄρωμα φλογερᾶς ἡδυπαθείας.

Ὁ προφθάσας αὐτὴν καταβαίνουσαν τῆς ἁμάξης ἀνὴρ ἵστατο ἔκπληκτος ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας, παρατηρῶν αὐτήν, ἐπιδεικνύουσαν τὸ προσκλητήριόν της εἰς τὸν θυρωρόν, εἶδος κολοσσοῦ, φέροντος μακρὰν μέλαιναν *ῥεδιγκόταν* καὶ ὑπερμέτρως μέγαν λευκὸν λαιμοδέτην, ἱστάμενον δ' ἀκίνητον ὡς ἄγαλμα ἐπὶ τοῦ πρώτου μεσοβάθρου.

Ἡ ῥοδόχρους προσωπιδοφόρος ἀντιπαρῆλθε, μόνος δ' ἠκούετο ὁ διεγερτικὸς θόρυβος τοῦ φορέματος καὶ τῶν βημάτων της.

Ὁ ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας ἱστάμενος προσωπιδοφόρος ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἅμαξαν, ἐξήτασεν αὐτὴν ἐπισταμένως, εἶτα δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θύραν, ἀνῆλθε τὴν κλίμακα, ἐπέδειξε τὸ προσκλητήριόν του καὶ ἀντιπαρῆλθεν.

Οὗτος ὁ ἀνήρ, τοῦ ὁποίου τὸ ἐξωτερικὸν ἐνέφαινε πρόσωπον διακεκριμένον, ἔφερεν ἁπλοῦν μέλαν δόμινον, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ἀναξυρὶς ἄμεμπτος καὶ ζεῦγος ἐστιλβωμένων ὑποδημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐφαίνοντο πατήσαντα ἐπὶ τῆς χιόνος.

Θὰ ἠδυνάτει νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχε προσέλθει πεζῇ εἰς τὸν χορόν.

Ἐξηκολούθησε ν' ἀνέρχηται βραδέως τὴν κλίμακα, διῆλθε μικρὰν αἴθουσαν, ὅπου ὑπῆρχόν τινες ὑπηρέται, εἶτα τὸν ἀντιθάλαμον, ἐπιπλωμένον κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς πολυτελείας καὶ τοῦ συρμοῦ, ἐπὶ τέλους δ' εἰσῆλθεν εἰς εὐρεῖαν αἴθουσαν, κατάλληλον διὰ τὰς συνήθεις ἀνάγκας μεγάλου οἴκου, πλὴν ἀρκετὰ στενὴν διὰ τὸ ἐν αὐτῇ συνωθούμενον πλῆθος.

Εἰς τὴν Μαδρίτην καλοῦσιν αἴθουσαν τὸ πρῶτον τυχὸν δωμάτιον.

Ἀνοίγουσι τὰ ἑστιατόρια, τὰ γραφεῖα, τοὺς διαδρόμους, τοὺς κοιτῶνας, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀφαιροῦσι τὰς κλίνας, ἕκαστος δὲ προσκεκλημένος τοποθετεῖται ὅπου ἂν δυνηθῇ· χορεύουσιν ἐπὶ τριάκοντα τετραγωνικῶν μέτρων, σταζουσιν ἱδρῶτα ἐξ ὅλων τῶν πόρων τοῦ σώματος καὶ ἀναπνέουσιν ἀέρα θερμοκρασίας κλιβάνου.

Ταῦτα ὅμως δὲν κωλύουσι ν' ἀναγινώσκητε, τὴν ἐπιοῦσαν, τὰ ἑπόμενα μετ' ἐλαχίστων παραλλαγῶν εἰς τὰς ἡμερησίας ἐφημερίδας, τῶν ὁποίων οἱ συντάκται συγκατελέγοντο μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων:

«Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα, ἔσχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ παρευρεθῶμεν εἰς χορὸν μετημφιεσμένων, δοθέντα, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς λήξεως τῆς ἀπόκρεω, εἰς τὰς εὐρυχώρους καὶ πολυτελεῖς αἰθούσας τῆς πάντοτε θελκτικῆς δουκίσσης Β...—ἀδιάφορον ἐὰν ἡ δούκισσα ἦναι ἑβδομηκοντοῦτις.

— Ἐθαυμάσαμεν τὴν καθόλου γοητείαν τῆς ἑορτῆς, ἥτις αὖθις ἀπέδειξε τὴν κα-

λαισθησίαν, τὸν πλοῦτον κτλ. κτλ. τῆς εὐειδοῦς οἰκοδεσποίνης, ἥτις, εἰς τὰς ἑσπερίδας αὐτῆς, τὰς ὁποίας οἱ κεκλημένοι, ἡμεῖς δὲ ἰδίως, οὐδέποτε θέλομεν λησμονήσει, κατορθοῖ νὰ μεταβάλλῃ τὸν οἰκόν της εἰς ἀληθῆ παράδεισον. Ἡ συνναστροφὴ ἦτο ἐκ τῶν μᾶλλον... — ἐνταῦθα ἐπίκαιρά τινα ἐπίθετα, καταδεικνύοντα τὴν γονιμότητα τοῦ ὕφους τοῦ δημοσιογράφου. — Ὁ δεῖπνος... — ἐπανάληψις τῶν ἐπιθέτων. — Ἤθελεν ἀποβῆ δυσχερεστάτη ἡ ἀπαρίθμησις τῶν παρευρισκομένων θελκτικῶν κυριῶν· εἴδομεν τὴν δεσποινίδα Χ. — πάντα τὰ ὀνόματα συνοδεύονται ὑπὸ ὑπερβολικῶν ἐπιθέτων, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ὕφος. Παρευρίσκοντο ἐπίσης ὁ ὑπουργὸς δεῖνα, ὁ στρατάρχης τάδε, ὁ τραπεζίτης Α*, ὁ διπλωμάτης Μ* κτλ. κτλ. Ἐὰν δ' ἠσθάνθημέν τινα θλῖψιν ἐν τῇ ἀρρήτῳ εὐθυμίᾳ, αὕτη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι δέον νὰ περιμένωμεν ὁλόκληρον ἔτος, ἵνα ἴδωμεν ἐπαναλαμβανομένην τοιαύτην ἑορτήν».

Ἀφοῦ ὁ χρονογράφος πληρώσῃ ὁλόκληρον στήλην τῆς ἐφημερίδος του, τὸ ὁποῖον εἶναι ὀλίγον, προκειμένου περὶ τοσοῦτον σημαντικῆς καὶ κοινοῦ ἐνδιαφέροντος ὑποθέσεως, ἀνακόπτει τὴν πτῆσίν του καὶ ὑπογράφει διὰ ψευδωνύμου ὡς λ. χ. ὁ *βαρῶνος Μολυχόπουλος*.

Εἰς οὐδένα ὅμως ἐπέρχεται ἡ ἰδέα νὰ δημοσιεύσῃ τὰ ἑπόμενα:

«Ὑποφέρομεν ἐκ βρογχοκατάρρου, τὸν ὁποῖον ἐλάβομεν εἰς τὴν ἑσπερίδα τῆς δουκίσσης Β. . . — ὁ Θεὸς νὰ τῇ ἀνταποδώσῃ αὐτὸν — εἰς τὴν ὁποίαν ἑσπερίδα ἀπαίσιος πειρασμὸς παρέσυρεν ἡμᾶς. Δὲν ἠγνοοῦμεν, ὅτι ὁ χῶρος, τὸν ὁποῖον ἡ ἐν λόγῳ κυρία διαθέτει, εἶναι ἀκαταλληλος διὰ τοιούτου εἴδους διασκεδάσεις· πλὴν δὲν ἐπιστεύομεν, ὅτι ἡ δούκισσα ἤθελε καταχρασθῆ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τῆς ἀγαθοπιστίας τῶν γνωρίμων της, ὥστε νὰ προσκαλέσῃ τόσον πλῆθος. Ὁ χορὸς αὐτῆς ἦτο πραγματικὴ μυρμηκιὰ, κυψέλη μελισσῶν, βαρέλιον σαρδελῶν· ἦτο ἀδύνατον τὸ ἐλάχιστον κίνημα. Ἡ πλειονότης ἀπετελεῖτο ὑπὸ δυσειδῶν γυναικῶν, ὡς ἀπανταχοῦ· ἡ δούκισσα ὡμοίαζε πρὸς ψιττακὸν μὲ τὸ πράσινον φόρεμά της καὶ τὴν ἐρυθρὰν κόμμωσίν της· ἔβλεπέ τις πολυτελέστατα κοσμήματα ἐπὶ πενιχροτάτων τραχήλων καὶ πολλὰ τεχνητὰ ἄνθη εἶχέ τις ἀναγκὴν ἐγκεφάλου ἰδιαιτέρου ὀργανισμοῦ, ὅπως ἀνθέξῃ εἰς τὴν πνιγηρὰν ἀτμόσφαιραν καὶ τὴν ὀσμὴν μυρίων ἀρωμάτων, σταθεροῦ δὲ χαρακτῆρος, ὅπως παρακολουθῇ μεθ' ὑπομονῆς τὰς ἀνοήτους καὶ ἀπεχθεῖς μικρορραδιουργίας, αἵτινες διεσταυροῦντο καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Εἴδομεν ἐκεῖ συζύγους ἄνευ συζύγων, μητέρας ἄνευ θυγατέρων, δεσποινίδας ἐγγάμους καὶ χήρας σουλτάνας, πρόσωπα ὄντα προσωπεῖα, πάντας δὲ μετημφιεσμένους, χωρὶς νὰ ἦναι. Ἡ ἀταξία καὶ ἡ γλισχρότης ἐπεκράτουν εἰς τὸ δεῖπνον, τὴν χορηγίαν τῶν φαγητῶν τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀναλάβει, κατ' ἀποκοπήν, ὁ γείτων ξενοδόχος· ἐδίδετο λευκὸς ἀφρώδης οἶνος ἀντὶ καμπανίτου. Ἐφύγομεν ἡμιασφυκτιῶντες καὶ ζαλισμένοι ἀφοῦ συνήψαμέν τινας σχέσεις, αἵτινες, δυστυχῶς, θέλουσι καταδιώκει ἡμᾶς ἐπί τινας ἡμέρας.

»Ἐν ὀνόματι τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς φιλανθρωπίας, ἡ Κυβέρνησις ὤφειλεν, εἰ δυνατόν, νὰ διατάξῃ τὴν δούκισσαν νὰ μὴ ἐπιβουλεύηται τὴν ζωὴν ἢ τοὐλάχιστον τὸν στόμαχον τῶν γνωρίμων της, καλοῦσα αὐτοὺς εἰς τοὺς χορούς της».

Τινὲς ὅμως δὲν θὰ ἠδύναντο δυστυχῶς νὰ δημοσιεύσωσι τοιοῦτο ἄρθρον εἰμὴ χρονολογοῦντες αὐτὸ ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον.

Ἡ φθίσις, τὸ φοβερὸν τοῦτο δράμα, ἐπιπολάζει εἰς ἐκείνους τοὺς χορούς· παρίσταται δὲ μετημφιεσμένη καὶ συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ φθόνου, τῆς ματαιότητος καὶ τῆς ἀλαζονείας.

Αἱ αἴθουσαι τῆς δεσποίνης Κλάρας Ἀλβαράδου δὲ Λέμου, χήρας πλουσίου μεξικανοῦ ἐμπόρου, ἦσαν εἶδος πιεστηρίου ἢ θερμάστρας· οὐχ ἧττον, παρὰ τὴν ἔλλειψιν εὐρυχωρίας, ὑπῆρχέ τι ὡραῖον καὶ μεθυστικὸν εἰς τὸ ἀνθρώπινον ἐκεῖνο σπαλακτήριον.

Εἶχεν ἀρχίσει ὁ χορός, ἑπομένως πάντες ἔφερον τὰ προσωπεῖά των· πλὴν, μολονότι τὰ πρόσωπα ἦσαν κεκαλυμμένα, μυστηριώδεις καὶ σπινθηροβόλοι ὀφθαλμοί, χείλη ἀξιολάτρευτα καὶ μειδιῶντα, ἐνεδείκνυον, ὅτι τὴν πλειονότητα ἀπετέλουν γυναῖκες εὐειδεῖς. Ἔβλεπέ τις λιγυρὰ ἀναστήματα· ἡ λάμψις τῶν κοσμημάτων ἐθάμβωνεν ἐν τέλει, αὐτὴ αὕτη ἡ Κλάρα Ἀλβαράδου, καίτοι μὴ νέα, οὔτε ἄγγελος, ἦτο οὐ μόνον μακρὰν τοῦ γήρατος, ἀλλ' ἀξιοσημειώτως ὡραία.

Μόλις τριακονταπενταέτις, εἶχε τὴν χροιὰν μελαγχροινήν, πλὴν καθαρὰν καὶ διαυγῆ. Μολονότι τὸ πρόσωπόν της δὲν ἐκοσμεῖτο ὑπὸ τῆς λάμψεως τῆς πρώτης νεότητος, οὐχ ἧττον ἡ λεία καὶ ἁβρὰ ἐπιδερμὶς αὐτῆς δὲν προὔδιδέ τινα ῥυτίδα. Εἰς τὴν μέλαιναν κόμην της διεκρίνοντο ἀραιὰ ἐπάργυρα νήματα, σκοπίμως ἀφεθέντα καὶ προσφυῶς ἁρμόζοντα εἰς τὴν ἀφέλειαν καὶ τὸ ἀπέριττον ἐκείνης τῆς γυναικός. Κατ' ἀντίθεσιν, οἱ μέλανες καὶ σπινθηροβολοῦντες ὀφθαλμοί της, ἡμισκεπόμενοι ὑπὸ μακρῶν καὶ πυκνῶν βλεφαρίδων, ἐνέκλειον ζωηρὸν πῦρ, ἠφαίστειον παθῶν, γαλήνιον καὶ καλοκάγαθον, μὴ ἀποκλεῖον τὴν αἰσθηματικότητα. Λίαν σπανίως ἐμειδία, εἰ καὶ οἱ ὀδόντες της διετήρουν πᾶσαν τὴν λευκότητα καὶ τὸ διαφανὲς αὐτῶν. Ἔχουσα ἀνάστημα λιγυρόν, εἰ καὶ μὴ λεπτόν, ἔφερε μετὰ μεγίστης χάριτος οὐρανόχρουν φόρεμα, γυμνώλενον καὶ κεκοσμημένον διὰ λευκῶν τριχάπτων καὶ ἀδαμάντων.

Ὑπάρχουσι γυναῖκες, αἵτινες ἐγεννήθησαν, ἵνα ἐπιδεικνύωνται μόνον τὴν νύκτα καὶ ἵνα μόνον τὴν νύκτα λατρεύωνται ὑπὸ τὴν ἀόριστον μαγείαν τῶν φώτων αἰθούσης, τὰ ὁποῖα πρόσδιδουσιν αὐταῖς ἀκατανόητον γοητείαν. Ὑπὸ τὰ φῶτα, τῷ ὄντι, οἱ ἀδάμαντες λάμπουσι ζωηρότερον ἢ ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κονιορτοῦ τῶν δημοσίων περιπάτων· τὰ φορέματα εἶναι μᾶλλον ἐλαφρὰ καὶ ἀεριώδη· ἰδίως δὲ κερδίζει ἡ ἀπαράβλητος χροιὰ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, διότι τὸ τεχνητὸν φῶς εὐνοεῖ τὴν χρῆσιν τῶν κοσμητικῶν καὶ τῶν ψιμμυθίων, διὰ τῶν ὁποίων διορθοῦται τὸ ὑπὸ τῶν ἀγρυπνιῶν, τοῦ φθόνου, μυρίων ἀθλιοτήτων καὶ καταχθονίων γυναικείων παθῶν ὠχρὸν γενόμενον δέρμα.

Ἡ Κλάρα, ἡ ὡραία χήρα, δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῶν τεχνασμάτων τοῦ μυρεψοῦ, διότι, χάρις εἰς τὴν ἀξιοπαρατήρητον καλλονήν της, ἵστατο εἰσέτι εἰς τὴν πρώτην τάξιν, ἄριστα ὑποβοηθουμένη ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἀπείρου πλούτου της.

Ἀλαζὼν ἐκ γενετῆς καὶ ἐξ ἀνατροφῆς, εἶχε περιφρονήσει τὴν ἐκ τοῦ γένους ἀριστοκρατίαν, προτιμήσασα τὴν τοῦ πλούτου, τὴν δάνειον ταύτην ἀριστοκρατίαν, τὴν χρυσιζομένην διὰ τοῦ τόσον ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, τὴν ἀγοράζουσαν καλλιτεχνικὰς εἰκόνας ὡς ἀντικείμενα πολυτελείας, διὰ τὴν ὁποίαν κατασκευάζουσιν ἰδιόρρυθμα καὶ ἐπιδεικτικὰ ὀρειχάλκινα ἀγγεῖα καὶ οἱ ἀρχιτέκτονες κτίζουσιν, ἐν εἴδει μεγάρων, εὐρυχώρους οἰκίας μετὰ κονιαμάτων, ἀνοικτῶν χρωματισμῶν, χρυσοποικιλμάτων καὶ στιλβωμάτων ὡς τὰ ἰχνογραφήματα ῥιπιδίου.

Οὐχ ἧττον, ἐκτὸς τῶν ὡς τὸν βάτραχον τοῦ μύθου περυσιωμένων ἐκείνων προσώπων, τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἑσπέραν, δὲν ἔλειπεν ἐκ τῶν αἰθουσῶν τῆς Κλάρας ἡ ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος· παρευρίσκοντο ἐκεῖ σοφοί, λόγιοι, μυθιστοριογράφοι, ποιηταὶ δραματικοί, ποιηταὶ τῆς ῥομαντικῆς σχολῆς — λίαν ἀρέσκοντες κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν — καλλιτέχναι, δημοσιογράφοι, ἀνώτεροι δημόσιοι ὑπάλληλοι, δικαστικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἄνδρες.

Οἱ οἰκεῖοι ὅμως τῆς Κλάρας ἦσαν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἄνδρες. Ἡ Κλάρα εἶχέ τινας γνώσεις περὶ παντὸς πράγματος· κατεῖχε δὲ τὸ πολύτιμον πλεονέκτημα τοῦ νὰ λαλῇ ἢ σιωπᾷ εἰς τὴν κατάλληλον στιγμήν. Ἀνεκτικὴ καὶ ἐπιεικής, δὲν ἐζήτει νὰ ἐπιβάλλῃται διὰ τῆς πολυτελείας της· Οὐδόλως δ' οὖσα φιλάρεσκος, ἐδεικνύετο σκοπίμως ἀδιάφορος εἰς τὰς φιλοφρονήσεις, ὅσον ἂν ἦσαν λεπταί, κατορθοῦσα τοιουτοτρόπως ν' ἀναγκάζῃ νὰ παραιτῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τῶν ἀξιώσεών των ἐκείνους, οἵτινες, σαγηνευόμενοι ὑπὸ τῶν ἐξόχων ἰδιοτήτων της, ἐστενοχώρουν αὐτὴν ν' ἀφιερώσῃ εἰς τὸν ἔρωτα τὴν νέαν ἔτι καρδίαν της καὶ τὰ πάντοτε ἀξιολάτρευτα θέλγητρά της.

Ἐδέησεν ὅμως ἐπὶ τέλους ν' ἀναγνωρίσωσιν, ὅτι ἡ Κλάρα ἦτο ἀπόμαχος καλλονή, παρὰ τῆς ὁποίας ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχωσί τι καὶ παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἤθελεν ἀποτύχει πᾶσα κολακεία, τείνουσα νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὴν εἰς ἐνέργειαν. Τούτου δεκτοῦ γενομένου, οἱ ἄνδρες περιεποιοῦντο αὐτὴν μετὰ σεβασμοῦ, ἀρκούμενοι εἰς τὴν φιλίαν της καὶ χωρὶς νὰ σύλλαβῃ τις αὐτῶν τὴν ἰδέαν ν' ἀφυπνίσῃ ἢ ἀναστήσῃ τὴν ὡς πρὸς τὸν ἔρωτα ὑπνώτουσαν ἢ νεκρὰν ψυχήν της

Ἕνεκα τούτου, στρατάρχαι, ὑπουργοί, τραπεζῖται, λόγιοι, καλλιτέχναι, σοβαραί τινες γυναῖκες καὶ σοβαροὶ νεανίαι παρευρίσκοντο εἰς τὰς καθημερινὰς συναναστροφὰς τῆς Κλάρας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐποιοῦντο λόγον περὶ τῆς πολιτικῆς, τῶν ἐπιστημῶν, τῆς φιλολογίας, τῶν καλῶν τεχνῶν, χωρίς ποτε ν' ἀσχοληθῶσι περὶ τῶν σκανδαλωδῶν χρονικῶν ἢ περὶ ἔρωτος· ἔπαιζον *ἑκαρτέ*, ἤκουον ἀντηχούσας σεβασμίας χρονίας βήχας καὶ ἔβλεπον τεινομένας εὐνοουμένας ὑπὸ τῆς ποδαλγίας κνήμας.

Ἡ Κλάρα συνετήρει τραπεζιτικὸν οἶκον δηλαδὴ ἐκυκλοφόρει τὰ ἄπειρα χρηματικὰ κεφάλαιά της ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώην ταμίου καὶ συνεταίρου τοῦ συζύγου της κυρίου Σεβήρου Λοπές, ἀνδρὸς ἔχοντος τὸ βλέμμα βαθὺ καὶ βραχυλόγου, τὸν ὁποῖον μόνον εἰς τὸ γραφεῖόν του ἔβλεπον.

Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς οἰκίας τῆς Κλάρας ἐπεκράτει αὐστηρὰ τάξις. Ἑκάστη ὥρα ἦτο προωρισμένη δι' ἰδιαιτέραν ἀσχολίαν. Ἔζων ἐν ἀνέσει καὶ πολυτελείᾳ, ἀλλ' ἄνευ ἐπιδεικτικότητος.

Πλήν, ἡ Κλάρα, καίτοι περιστοιχιζομένη ὑπὸ τοιαύτης λαμπηδόνος ἀξιοπρεπείας, οὐχ ἧττον εἶχε δηχθῆ σκληρῶς ὑπὸ τῶν ὀδόντων τοῦ φθόνου.

— Πόθεν προέρχεται ἡ γυνὴ αὕτη ; ἔλεγον οἱ ζηλότυποι· τὴν λέγουσι Μεξικανήν.

— Ἴσως εἶναι· μυρίζει Ἰνδίας ἀπὸ μίαν λεύγαν, ἀπεκρίνοντο οἱ ἐπισκεφθέντες τὰς ἀπωτάτας ἐκείνας χώρας· ἡ ὑπερηφάνειά της ἐνέχει τι τὸ ἄγριον καὶ οἱ ὀφθαλμοί της. . .

Οὐδεὶς κατώρθου νὰ μαντεύσῃ ἢ μᾶλλον νὰ εἴπῃ τί ἐνεῖχον οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Κλάρας.

Τῷ ὄντι, ἐνίοτε προσηλοῦντο ἀτενεῖς καὶ προσελάμβανον παράδοξον καὶ ἐπίφοβον ἔκφρασιν· ἐφαίνοντο ὡς παρατηροῦντες ἀόρατόν τι ὄν, ἐννοοῦντες τὴν γλῶσσάν του καὶ ἀπαντῶντες. Τότε ἡ Κλάρα ὠχρία καὶ ἐλαφρὸς τρόμος ἐκίνει τὰ χείλη της, τὰ ὁποῖα ἀπέβαλλον, πρὸς στιγμήν, τὴν ῥοδίνην χροιάν των.

Τοῦτο ὅμως ὀλίγον διήρκει, ἐὰν δέ, κατὰ τύχην, ἡ Κλάρα, κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἐλάλει, ἐπανελάμβανε τὸ νῆμα τῆς ὁμιλίας της, ὡς ἐὰν οὐδὲν εἶχεν αἰσθανθῆ.

Παρετήρησαν τὰς ἀφαιρέσεις ἐκείνας τῆς εὐειδοῦς χήρας καὶ ἐπίστευσαν, ὅτι ἐν τῷ βαθεῖ βλέμματι αὐτῆς ἀνεκάλυψαν σημεῖον, ἴχνος, ὁδόν, εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁποίας θὰ ἔβλεπον ἐκτυλισσομένην μυστηριώδη καὶ συγκεχυμένην, ἀλλὰ φοβερὰν ἱστορίαν.

Διατί τὸ ἀκίνητον, ταὐτοχρόνως δ' ἀπειλητικὸν ἐκεῖνο βλέμμα ; Διατί ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου καὶ ὁ σπασμὸς τῶν χειλέων ;

Πᾶσα ὑπόθεσις εἶναι εὐπρόσδεκτος, ὅτε εὑρίσκεταί τις ἐνώπιον ζητημάτων, μὴ αὐτεξηγουμένων.

Πρώτη ὑπόθεσις ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ Κλάρα ἦτο τυχοδιώκτρια, τῆς ὁποίας ἡ ἱστορία ἦτο ἐκ τῶν δραματικωτέρων.

Ἐπειδὴ ὅμως πᾶσα ἱστορία διαιρεῖται εἰς κεφάλαια, ἡ δὲ ἱστορία τῆς γυναικὸς δὲν εἶναι εἰ μὴ παραλλαγὴ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, τοῦ ἔρωτος, οἱ τῶν ὑποθέσεων δημιουργοὶ ἐπέγραψαν, κατὰ τὴν φαντασίαν των, τὰ κεφάλαια τοῦ μυθιστορήματος τῆς Κλάρας ὡς ἑξῆς :

«Πῶς γυνή τις παίζει καὶ χάνει τὴν καρδίαν της εἰς τὸ παιγνίδιον *κορώνα ἢ γράμματα*.

»Πῶς νεᾶνις καθίσταται τὸ αἶσχος τῶν γονέων της.

»Πῶς ἔγγαμος γυνὴ κατορθοῖ ν' ἀποδεικνύῃ τὸν γάμον μὴ ἀδιάλυτον.

»Πῶς αἴρει τις πρόσκομμα ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς ὁδοῦ του.

»Πῶς γυνή τις δύναται νὰ προσβάλληται ὑπὸ ἐφιάλτου μὲ ἠνεῳγμένους ὀφθαλμούς.

»Πῶς ἡ θυγάτηρ εἶναι πολλάκις δάκτυλος Θεοῦ διὰ τὴν μητέρα.

»Πῶς κτλ. κτλ.».

Ὑπέθεσαν δὲ διὰ τὴν Κλάραν πάντα τὰ ἐγκλήματα, πάσας τὰς ἀσχημίας, πᾶσαν τὴν ἐξαχρείωσιν, τὴν ὁποίαν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις παρὰ γυναικί.

Πατέρα ἐγκαταλειφθέντα χάριν τοῦ ἐραστοῦ.

Τέκνον ἀπολεσθέν.

Τέκνον ἀνευρεθέν.

Σύζυγον δολοφονηθέντα

. . . οὐκ οἶδά τι.

Οἱ ἐπὶ κακῷ ἐξηγήσαντες τὰς στιγμιαίας ἀφαιρέσεις τῆς Κλάρας ἀπέδιδον αὐτὰς ταὐτοχρόνως εἰς τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος, τὸν φθόνον καὶ τὸν φόβον.

Οὐδεὶς ἐσκέφθη τὰ ἑπόμενα δύο κεφάλαια, τὰ ὁποῖα λίαν καταλλήλως δύνανται ν' ἀποτελέσωσι μέρος τῆς ἱστορίας γυναικός, ὡς ἐπίσης τῆς ἱστορίας ἀνδρός.

»Πῶς γυνὴ δύναται νὰ ἐκδικηθῇ.

»Πῶς, ταχέως ἢ ἀργά, ἡ ἐκδίκησις ἐπαναπίπτει ἐπὶ τοῦ πράξαντος αὐτήν».

Πλήν, ἂς μὴ προτρέχωμεν τῶν πραγμάτων, οὐδ' ἂς ἐπιτρέψωμεν νὰ μαντεύσωσιν αὐτά.

Ἡ ἐνώπιον ἡμῶν εὑρισκομένη εὐειδής, πνευματώδης, θαυμασίως περιποιουμένη τοὺς προσκεκλημένους της, ἀπαντῶσα εἰς τὰς ἀστειότητας τῶν προσωπιδοφόρων γυναικῶν, ἀπανταχοῦ παροῦσα, εἰς τοῦτον μὲν τείνουσα τὴν χεῖρα, ἐκεῖνον χαιρετῶσα, ἀνανεοῦσα μετὰ τρίτου τὴν φιλίαν δι' ἐλαφροῦ σημαντικοῦ κινήματος τῆς κεφαλῆς ἢ διὰ προσηνοῦς βλέμματος ἢ μειδιάματος, δὲν εἶναι ἡ φοβεροὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα Κλάρα, ἡ Ἰνδή, ἡ ἡ γυνὴ τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἐγνώρισε τὸν σύζυγον ἢ τὸν ἐραστήν, ἀλλ' ἡ γυνὴ τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, ἥτις, ἐνδίδουσα εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς θέσεώς της ὡς ἑκατομμυριούχου, δίδει χορὸν μετημφιεσμένων.

Οὐχ ἧττον, πρὸ δεκαετίας ἡ Κλάρα κατοικεῖ εἰς τὴν Μαδρίτην καὶ οὐδέποτε εἶχε δώσει χορὸν ἢ ἑσπερίδα, περιοριζομένη εἰς τὰς μετὰ τῶν οἰκείων συναναστροφάς.

Διατί ἡ παράβασις αὕτη τῶν ἕξεών της ;

Διατί, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τούτου τοῦ χοροῦ, ἐδαπάνησε μυθώδη ποσά, ἀνενέωσε τὰ ἔπιπλα καὶ τοὺς τάπητας τῆς οἰκίας της, ἐπὶ τέλους ἀνέπτυξε τόσην πολυτέλειαν καὶ καλαισθησίαν, ὥστε οἱ μεμψίμοιροι οὐδὲν εὕρισκον τὸ ἄξιον κατακρίσεως, πλὴν τῆς ἐλλείψεως χώρου, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ, διότι ἔδει νὰ ἀνεγείρῃ ἐπίτηδες κτίριον ;

Οἱ οἰκεῖοι ὅμως παρετήρουν, ὅτι εἶχον ἀρθῆ διαχωρίσματα καὶ εὐρυνθῆ αἱ αἴθουσαι.

Εἰς τὸν δεῖπνον, πάντες ἐξεπλήσσοντο διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν κρύων φαγητῶν, τῶν γλυκυσμάτων, τῶν οἴνων, τῶν ποτῶν καὶ τῶν ὀπωρῶν—ὀπωρῶν νωπῶν παντὸς εἴδους τὸν μῆνα Φεβρουάριον!—καὶ ἰδίως διὰ τὸν πλοῦτον τῶν τραπεζικῶν σκευῶν.

Πόσον ἐδαπάνησεν ἡ εὐειδὴς χήρα;

Τίς ἠδύνατο νὰ ὑπολογίσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως ;

Ἓν ἑκατομμύριον ; ἐφαίνετο ὀλίγον.

Πλήν, δεκτοῦ γινομένου, ὅτι ἤθελον ὑπολογίσει ἀκριβῶς, ἀναβιβάζοντες τὴν δαπάνην εἰς ἓν ἑκατομμύριον, ἔδει νὰ ἐξαγάγωσι τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ δαπανῶν ἓν ἑκατομμύριον ἐντὸς μιᾶς μόνης νυκτός, ἔχει αὐτὸ περισσόν, ὁ δ' ἔχων περισσὸν ἓν ἑκατομμύριον...

Αἱ ὑποθέσεις ἐγένοντο γελοῖαι.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐπαρουσιάσαμεν ἁπλῶς τὴν Κλάραν. Θὰ καταστήσωμεν αὐτὴν γνωστὴν βραδύτερον.

Η'

— Λοιπόν, Εὐγένιε, εἶπεν ὁ σκελετός, διακόψας τὴν διήγησίν του καὶ ῥίψας τὸ ὑπόλοιπον τοῦ σιγάρου του, τί λέγεις ; ἠξεύρω νὰ διηγῶμαι ἱστορίας;

— Εἶναι ἱστορία ἢ μυθιστορία ;

— Ὀνόμασον τὴν διήγησίν μου ὡς φρονεῖς καταλληλότερον, πλὴν ὀμνύω, ὅτι ἀκούεις τὴν ἰδίαν ἱστορίαν τοῦ βίου μου.

— Ἐκείνη ἡ χήρα ἦτο σύζυγός σου;

— Ἄ ! ἐὰν προτίθεσαι, ὅπως δήποτε, νὰ προσθέσῃς ἐδικάς σου λεπτομερείας εἰς τὴν διήγησίν μου, τότε δέον νὰ ἐπιγράψῃς αὐτὴν ὡς ἑξῆς: Ἱστορία-μυθιστορία, γραφεῖσα τῇ συνεργασίᾳ δύο πνευμάτων, τοῦ Θεοῦ, ὡς πρὸς τὸ ἱστορικὸν μέρος, καὶ τοῦ Εὐγενίου Ἀρρία, ὡς πρὸς τὸ μυθιστορικόν.

— Ἔχεις ἀπολύτως συμφέρον νὰ περιχαρακωθῇς ἐντὸς τοῦ μυστηρίου ;

— Ὄχι, ἀλλ' ἐντὸς τῆς λογικῆς.

— Ἡ ἑκατομμυριοῦχος σύζυγός σου μοὶ ἐμποιεῖ τὴν ἐντύπωσιν γυναικὸς ἀχρείας.

— Φρόνει ὅ,τι θέλεις. Τόσῳ τὸ καλλίτερον, ἐὰν ἀπατηθῇς. Θὰ εἶναι μείζων ἡ τιμὴ τῆς φαντασίας τοῦ Θεοῦ... Ἐτελείωσας τὰς ἐρωτήσεις σου; Θὰ μὲ διακόψῃς πάλιν ;

— Ὄχι· σὲ ἀκούω.

— Τότε, ἐξακολουθῶ.

[Ἕπεται συνέχεια].

Δ**

Η ΧΡΥΣΑΥΓΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ὁ Κωνσταντῆς ἐστάθη αἴφνης· ἀλλά, ὡσεὶ λαβὼν ἀπόφασιν, προὐχώρησε πάλιν πρὸς τὴν γέφυραν. Ἕτερος διπλοῦς συριγμὸς ἠκούσθη μετ' ὀλίγον σφοδρός, παρατεταμένος, ὡς συριγμὸς ὄφεως θερμανθέντος ὑπὸ τῆς πυρᾶς.

Οἱ Λαλιῶται ἐστάθησαν· ὁ Κωνσταντῆς ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

— Ἔλα, ἔλα, Κωνσταντῆ· εἶμαι ἐδῶ· ἐψιθύρισε συγκεκινημένη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς κρύπτης της.

Ἀλλ' ὁ Κωνσταντῆς, ἀντὶ ἀπαντήσεως, ὥρμησεν ἐπὶ τῆς γυναικὸς καὶ ἥρπασε τὴν κάνναν τοῦ ὅπλου της:

— Μέριασε, μωρή! μέριασ' ἀπ' ἐδῶ! εἶπε τραχέως ἕλκων πρὸς ἑαυτὸν τὸ καρυοφύλλι.

Ἡ Χρυσαυγὴ ἔμεινεν ἐμβρόντητος πρὸ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τοῦ ἀνδρός της. Πόσον ἠπατήθη! πόσον ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν ἰδίων της αἰσθημάτων! Ὄχι, ὁ Κωνσταντῆς καὶ ἂν εἶχε τὴν λεβεντιάν, δὲν εἶχε τὸν παλληκαρισμὸν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον, ὡς Ἕλλην, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἡ καρδία του ἦτο καρδία πετειναριοῦ, ἡ ψυχή του ἦτο ψυχὴ ζητιάνου... Κατεντροπιασμένη διότι ἠγάπησε τοιοῦτον εὐτελὲς ὄν, συντετριμμένη ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι ἀντὶ νὰ ἔχῃ σύμμαχον καὶ συνεργὸν εἰς τὸ σωτηριῶδες ἔργον της εἶχεν ἀντίπαλον τὸν Κωνσταντῆ, ἔμενεν ἡ Χρυσαυγὴ ἐκεῖ ἀκίνητος, ἄφωνος, κλίνουσα τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω καὶ πλήρεις δακρύων ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμούς... Καλὸν ἢ κακὸν ἡ γυνὴ ὤφειλε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν ἄνδρα της· ἔπρεπε νὰ ἀποσυρθῇ ἐκεῖθεν καὶ νὰ ἀφήσῃ τὴν δίοδον εἰς τοὺς ἐχθρούς.

Ἀλλ' αἴφνης πρὸ τῶν δεδακρυσμένων ὀφθαλμῶν της, ὡς ἐν πανοράματι, διῆλθον σκηναὶ βανδαλικαί· τὰ πτώματα τῶν συγχωρικῶν της ἐταλαντεύοντο ἀπὸ τῶν δένδρων πελιδνὰ καὶ ἐξηγριωμένα· τὸ χωρίον της ἐκαίετο, φωναὶ ἀπελπιστικαὶ ἠκούοντο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, γυναῖκες ἔτρεχον ἀναζητοῦσαι τὰ τέκνα των καὶ τὰ τέκνα τὰς μητέρας των· ἀλλ' αἴφνης ἀγριωποὶ Λαλιῶται, ὡς δαίμονες τῆς Κολάσεως, ἐμφανιζόμενοι, ἔκοπτον τὸν δρόμον των καὶ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς των συγχρόνως... Καὶ ὅλα ταῦτα προήρχοντο ἀπὸ αὐτὴν τὴν Χρυσαυγήν... Ὄχι, δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν ἄνδρα της· κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν ἦτο καθῆκόν της νὰ προτιμήσῃ τὴν σωτηρίαν τῶν πολλῶν.

Καὶ αἴφνης, λαμβάνουσα σταθερὰν ἀπόφασιν, ἠγέρθη ἀγρία καὶ ἀπειλητική, ἔσυρε πρὸς ἑαυτὴν τὸ καρυοφύλλι, ὅπερ, ἐκπυρσοκροτῆσαν, ἐπλήγωσεν εἰς τὸν βραχίονα τὸν Κωνσταντῆ. Οὗτος εὐθὺς ἀφῆκε τὸ ὅπλον καὶ λαμβάνων διὰ τῆς χειρὸς τὴν πληγήν του ἀπεσύρθη ὀλολύζων, ὡς δαρεὶς κύων καὶ βλασφημῶν.

Οἱ Λαλιῶται ἐκ τοῦ κρότου τοῦ ὅπλου εἰδοποιηθέντες ἡτοίμασαν τὰ ὅπλα των ὅπως τὰ ἐκκενώσουν ἐπὶ τῆς κρύπτης τῆς Χρυσαυγῆς, ὅτε τέσσαρες ἄλλαι ἐκπυρσοκροτήσεις ἠνάγκασαν αὐτοὺς νὰ τραπῶσιν εἰς φυγήν, ἀφίνοντες τέσσαρας συντρόφους των νεκρούς. Ἡ Χρυσαυγὴ στραφεῖσα παρετήρησεν ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς της τέσσαρας ῥωμαλέους χωρικούς, οἵτινες, κεντηθέντες ὑπὸ τοῦ παραδείγματός της, ἐπέστρεφον ἐκ τοῦ μέσου τοῦ δρόμου των ἵνα ἀγωνισθῶσι μετ' αὐτῆς.

— Πᾶνε οἱ ἄλλοι; τοὺς ἠρώτησε μετὰ συγκινήσεως.

— Ναί· λίγο ἀκόμη καὶ φθάνουν 'ς τὴ Γαστούνη.

— Καλά· πιάστε τὴς βουρλιὲς καὶ βαρᾶτε.

Οἱ Λαλιῶται ἐπήρχοντο ἤδη σύσσωμοι μετ' ἀλαλαγμῶν ἐπὶ τὴν γέφυραν· τὸ πῦρ ἤρχισε πυκνὸν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

***

Ὁλόκληρον ὥραν διήρκεσεν ὁ ἄνισος οὗτος ἀγών, τῶν μὲν προσβαλλόντων, τῶν δὲ καρτερικῶς ἀμυνομένων τὴν γέφυραν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Λαλιωτῶν Χασὰν-Φιδᾶς, ὑπερήφανος καὶ βίαιος ἀνήρ, μὴ ἀναμένων τοιαύτην ἀντίστασιν παρὰ χωρικῶν, διέτρεχε τὰς τάξεις καθιδρῶς ἐπὶ τοῦ ἵππου του, ἐπισωρεύων ὕβρεις καὶ ἀρὰς κατὰ τοῦ γένους τῶν *γκιαούριδων* καὶ παροτρύνων εἰς προσβολὴν τοὺς ὀπαδούς του. Οὗτοι πάλιν, τοῦ αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ των χαρακτῆρος, ἤλαυνον πυκνοὶ πάντοτε πρὸς τὴν γέφυραν. Στιγμήν τινα μάλιστα, διακρίνοντες μακρόθεν ἐπὶ λοφίσκου τινὸς τοὺς χωρικούς, οἵτινες ἀνεχώρουν ἥσυχοι, ἐπὶ τῶν ὑποζυγίων των φέροντες ἅπασαν τὴν λείαν, ἧς εἶχον ἀνάγκην οἱ Λαλιῶται, ἐδιπλασίασαν τὴν ἐπίθεσίν των· ἀλλ' ὁ μόλυβδος τῶν χωρικῶν ἀπεδεκάτιζεν αὐτοὺς μὴ δυναμένους οὐδὲ βῆμα νὰ κάμωσι πρὸς τὰ ἐμπρός.

Ὁ ἥλιος ἐμεσουράνει· αἱ καυστικαὶ αὐτοῦ ἀκτῖνες πίπτουσαι κάθετοι ἐπέφερον ἀφόρητον θάλπος ἐπὶ τῶν μαχητῶν· ὁ ἱδρὼς ἔρρεεν ἄφθονος ἀπὸ τῶν μετώπων των· ὁ καπνὸς τῆς μάχης τοὺς ἀπέπνιγεν. Ἡ πεδιὰς ἀντήχει ἀπὸ τὰς φωνάς, τὰς βλασφημίας τῶν ἐχθρῶν, τοὺς γογγυσμοὺς τῶν πληγωμένων, καὶ τὰ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν σκώμματα τῶν χωρικῶν, οἱ ὁποῖοι, πρηνεῖς ὄπισθεν τῶν βύρλων, οἱ μὲν ἐπλήρουν, οἱ δὲ ἔρριπτον ἀλληλοδιαδόχως τὰ βροντερὰ καρυοφύλλια των.

Ἀλλὰ μετὰ μικρὸν καὶ οὗτοι ἤρχισαν νὰ ἀνησυχῶσι· τὰ καρυοφύλλια ἐκ τῆς διηνεκοῦς χρήσεως ἐπυρακτώθησαν· ἐν τούτων ἐξεπυρσοκρότησεν εὐθὺς μόλις τεθείσης ἐν αὐτῷ τῆς πυρίτιδος. Συγχρόνως ἡ Χρυσαυγὴ παρετήρησεν ὅτι αἱ τάξεις τῶν ἐχθρῶν εἶχον ἐπαισθητῶς ἀραιωθῆ. Ἕτερος οὗτος λόγος ἀνησυχίας. Βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ ὅτι πάντες οὗτοι εἶχον φονευθῆ. Κάτι τι μυστήριον ἐκρύπτετο· κάμμίαν ἀπάτην ἐσκέπτοντο οἱ ἐχθροί.

Ἡ Χρυσαυγὴ ἔμελλε νὰ προειδοποιήσῃ τοὺς χωρικοὺς ἵνα ὦσιν ἕτοιμοι κατὰ παντὸς ἐνδεχομένου κινδύνου, ὅτε εἰς τούτων ἐφώναζεν ἀπὸ τῆς κρύπτης του στεντορείως:

— Βρέ, παιδιά· οἱ Λαλιῶται περνᾶν' τὸ ποτάμι!..

Τῷ ὄντι· ὁ Χασὰν-Φιδᾶς, ἀπελπισθεὶς νὰ βιάσῃ τὴν γέφυραν, διέταξέ τινας τῶν ὀπαδῶν του νὰ ῥιφθῶσιν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ. Καὶ ἐπνίγησαν μὲν ἢ παρεσύρθησαν οἱ περισσότεροι ἐκ τῆς ὁρμῆς τοῦ ῥεύματος, διῆλθον ὅμως εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην ἀρκετοὶ ἵνα καταβάλλωσι τοὺς ἐξηντλημένους μαχητάς.

— Θὰ μᾶς πάρουν τὴς πλάτες· ἐπανέλαβεν ὁ χωρικός.

— Αἴ, τί θέλετε νὰ κάμουμε; εἶπεν ἡ Χρυσαυγή, ἐκεῖνοι τόρα ἐγλύτωσαν· πάμετε νὰ φύγουμε κ' ἐμεῖς;

— Πάμετε. Οἱ χωρικοί, τεταμένα ἔχοντες τὰ ὅπλα, ἤρχισαν νὰ ὑποχωρῶσιν ἡσύχως πρὸς τὸ χωρίον. Ἀλλ' οἱ Λαλιῶται, διελθόντες ἤδη τὴν γέφυραν, ὥρμησαν ἀκάθεκτοι ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ χωρικοί, μὴ εὑρίσκοντες ἄλλαχοῦ σωτηρίαν, εἰσῆλθον εἰς τὸν πρῶτον τοῦ χωρίου οἰκίσκον.

— Ἐμπρός! 'ς τὴν πόρτα! ἐφώνησεν ὁ Φιδᾶς φρυάττων πρὸς τοὺς ὀπαδούς του· εἶνε 'ντροπὴ νὰ μᾶς παίζουν αὐτοί!

Ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὴν θύραν, οὐδὲ κἂν νὰ πλησιάσῃ τὸν οἰκίσκον. Εἰς διαφόρους αὐτοῦ ὀπὰς εἶχον προβάλλει ἀπειλητικῶς τὰ ὅπλα τῶν χωρικῶν, ἕτοιμα νὰ ἐξεμέσωσι καὶ πάλιν τὸν θανατηφόρον μόλυβδον.

— Φωτιά! ἐφώναζεν ὁ Φιδᾶς, λυσσῶν· φωτιὰ 'ς τὸ σπίτι!

— Φωτιά! ἐπανέλαβον ὠρυόμενοι οἱ στρατιῶται, ἀρχίσαντες νὰ θέτωσιν εἰς ἐνέργειαν τοὺς λόγους τοῦ ἀρχηγοῦ των.

Ἀλλὰ τὴν ἰδίαν στιγμήν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀλαλαγμοῦ καὶ τοῦ θορύβου τῶν ἐχθρῶν, ἠκούσθη ἄτρομος καὶ ζωηρὰ ἡ φωνὴ τῆς Χρυσαυγῆς.

— Δὲν θὰ νἄχῃς μολύβι· πάρε, Χασάνι, δανεικό.

Καὶ συγχρόνως σφαῖρα ἀπὸ τοῦ οἰκίσκου ἔπληξε θανατηφόρως εἰς τὸ στῆθος τὸν ἀρχηγὸν τῶν Λαλιωτῶν.

***

Ἤδη μεγάλη πυρὰ ἔκαιε πρὸ τοῦ οἰκίσκου. Οἱ Λαλιῶται παροξυνθέντες ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ ἀρχηγοῦ των, ἔσπευδον, ἀπέσπων τὰ σανιδώματα τῶν πέριξ οἰκιῶν, ἐσώρευον αὐτὰ ἐπὶ τῆς πυρᾶς, εἶτα δὲ τὰ ἐσφενδόνιζον πυρίκαυστα ἐπὶ τοῦ οἰκίσκου.

Ἡ Χρυσαυγὴ ἀφῆκε τὴν θέσιν της, ἀπέθηκε τὸ ὅπλον εἰς μίαν γωνίαν καὶ στραφεῖσα πρὸς τοὺς χωρικούς:

— Βλέπετε, εἶπεν· ἐλπίδα δὲν εἶνε νὰ σωθοῦμε· ὅποιος φοβᾶται τὸν θάνατο ἂς παραδοθῇ· — ἐγὼ θὰ μείνω.

— Κι' ἐμεῖς θὰ μείνουμε· εἶπον ἀποφασιστικῶς οἱ χωρικοί.

Καὶ ἀλληλοκρατούμενοι ἐπορεύθησαν καὶ ἐγονυπέτησαν εἰς μίαν τοῦ οἰκίσκου γωνίαν, ὅπου ἔκαιεν ἔτι πενιχρὰ κανδήλα πρὸ μικρᾶς εἰκόνος τῆς Παναγίας.

Τὸ πῦρ μετὰ μικρὸν διεδόθη εἰς τὴν θύραν καὶ τὰ παράθυρα τοῦ οἰκίσκου. Ὠθούμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἐταλαντεύετο, ἔκλινεν, ὠρθοῦτο, ἀνερριχᾶτο ἐπὶ τῶν πα-

λαιῶν παρασταδων τῶν θυρῶν, ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἐξώστου καὶ ἐπὶ τῆς στέγης... Οἱ Λαλιῶται, μεθυσκόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ των, ἑλκυόμενοι ὑπὸ τοῦ πόθου τῆς ἐκδικήσεως, ἐπήδων, ἐχειροκρότουν, ἠλάλαζον, ὡς δαιμονιῶντες καὶ ἔρριπτον τὰς πυρικαύστους δᾷδας...

Ἐντὸς ὅμως τοῦ οἰκίσκου σιγὴ καὶ κατάνυξις· αἱ πέντε ἐκεῖναι ὑπάρξεις, ὠχραί, ἄφωνοι, μὲ ἐσταυρωμένας χεῖρας καὶ ὀφθαλμοὺς ἀτενεῖς πρὸς τὴν Παρθένον, ἐφαίνοντο ὡσεὶ μηδεμίαν ἔχουσαι μετὰ τοῦ περὶ αὐτὰς κόσμου σχέσιν...

Τὸ πῦρ ἐν τούτοις ἐλυμαίνετο ἅπαντα τὰ σανιδώματα καὶ προὐχώρει συρίζον, ὡς καταστρεπτικὸν ῥεῖθρον ποταμοῦ. Ἤδη ἡ ἡμίσεια στέγη κατέπεσε, τὸ δάπεδον ἐπυρπολεῖτο καὶ μόνον πέριξ τῶν προσευχομένων ἔμενε μικρὸς κύκλος, ἀπρόσβλητος ἔτι ὑπὸ τοῦ πυρός, ὡσεὶ ἤθελε καὶ τοῦτο νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ τελειώσουν τὸ εὐσεβὲς ἔργον των.

Λεπτά τινα μόλις παρῆλθον... Αἴφνης δοῦπος βαρὺς ἠκούσθη, καπνὸς μέλας ἀνῆλθεν εἰς τὸν αἰθέρα καὶ ὁ οἰκίσκος ἀπεκρύβη ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν, ὡς μέγα λαμπρὸν πυροτέχνημα. Ἐν μέσῳ δὲ τοῦ βρόμου τῆς πυρᾶς καὶ τοῦ τριγμοῦ τῶν ξύλων κατάπληκτοι ἤκουσαν οἱ Λαλιῶται τὴν Χρυσαυγὴν ψάλλουσαν ἐνθουσιωδῶς:

Καλλίτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή,
Παρὰ σαράντα χρόνους σκλαβιὰ καὶ φυλακή..

***

Ὅτε μετὰ ταῦτα οἱ χωρικοὶ ἐπανέκαμψαν εἰς τὰς ἠρημωμένας ἑστίας των, ἠρεύνησαν καὶ εὗρον ὑπὸ τὴν τέφραν τοῦ οἰκίσκου παραμεμορφωμένα τὰ πτώματα τῆς Χρυσαυγῆς καὶ τῶν χωρικῶν. Ἀπέθεσαν αὐτὰ εὐσεβάστως ἐντὸς κοινοῦ τάφου, ὕψωσαν σωρὸν χώματος ἐπ' αὐτοῦ, ἐνέπηξαν ἁπλοῦν σταυρὸν ἐκεῖ καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ οἰκίσκου ᾠκοδόμησαν μικρὰν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας.

Ἔτι καὶ νῦν χεὶρ εὐσεβὴς ἀνάπτει καθ' ἑκάστην κανδήλαν, ἀνηρτημένην ἀπὸ τοὺς κλάδους γηραιᾶς κυπαρίσσου, φερούσης δείγματα τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἐχθρῶν τῆς πατριδος· ὁ ἀγροῖκος δὲ χωρικὸς καὶ ὁ ἄξεστος ποιμὴν, διερχόμενοι ἐκεῖθεν, ἀποκαλύπτονται εὐσεβάστως, κάμνουσι τὸν σταυρὸν των καὶ ἀσπάζονται μὲ τρέμοντα χείλη τὴν ἐπὶ τοῦ μνήματος πλάκα.

Ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου Σαμπὰν-ἀγᾶ, μετὰ τινος ὑπερηφανείας διηγεῖται εἰς τὸν ξένον τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην λαβόντα χώραν καὶ δεικνύει τὸν σωρὸν τοῦ χώματος, ὅπου ἀναπαύονται οἱ μάρτυρες τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ καθήκοντος.

Α. Δ. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ.

ΤΟ ΞΙΦΟΣ ΤΟΥ ΦΕΡΡΙΟΛ

['Επεισόδιον ἐθιμοτυπίας ἐν τῇ τουρκικῇ αὐλῇ].

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ὁ Δεσατωνὲφ ἀνεμίχθη εἰς τὴν συνομιλίαν, καὶ παρετήρησεν ὅτι τοιαῦτα παίγνια εἶναι ἀνάρμοστα εἰς τόσῳ σοβαρὰν ὑπόθεσιν.

— Διατί, Ἀρμάν; ἐδῶ βλέπετε, πρόκειται περὶ τούτου, θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν μαρκήσιον νὰ περιφρονήσῃ τὴν ἐθιμοτυπίαν τοῦ Δολμᾶ-Μπαχτσέ; Ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω καὶ δι' αὐτὸ ἐστοιχημάτισα. Κύριε Φερριόλ, ἂς συμφωνήσωμεν περὶ τῶν ὅρων τοῦ στοιχήματος τούτου. Ἐγὼ ὑποστηρίζω ὅτι δὲν θὰ σᾶς ἀφήσουν μετὰ τοῦ ὅπλου, ὑμεῖς διατείνεσθε τὸ ἐναντίον, — δὲν εἶναι οὕτω;

— Μάλιστα, κόμησσα, καὶ τί θὰ στοιχηματίσωμεν;

— Τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀντικειμένου ἀφίνω εἰς τὴν εὐφυΐαν καὶ διορατικότητά σας.

Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον, ὁ Σατωνὲφ ἐκλήθη ὑπό τινος ὑπηρέτου καὶ ἀφῆκε τὸν Φερριὸλ καὶ τὴν Ἀθηναΐδα μόνους. Ὁ μαρκήσιος σιωπήσας πρὸς στιγμὴν καὶ μὲ ἀτενεῖς ὀφθαλμοὺς στὰς πρὸ τῆς κομήσσης:

— Ἐνθυμεῖσθε ἀκόμη, κόμησσα, τὸ ῥάπισμα, τὸ ὁποῖον ἔλαβον παρ' ὑμῶν, ὅτε ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐκ τῆς λίμνης καὶ ἐναπέθηκα ἐπὶ τῆς χλόης, μετὰ τὴν ἀτυχῆ λεμβοδρομίαν μας, ἐν τῷ λιμένι τοῦ Λαμότρ;

Αἱ παρειαὶ τῆς κομήσσης ἐγένοντο περιπόρφυροι, σιωπῶσα δὲ ἔσεισε τὴν κεφαλήν της.

— Ἐγὼ ἐδέχθην τὸ ῥάπισμα ἐκεῖνο εἰς ἀνάμνησιν ἀπρεποῦς ἀποπείρας μου, θέλων νὰ σᾶς ἀσπασθῶ, μοὶ ἔμεινε δὲ μόνον ἡ ἐπιθυμία. Ἡ ἀνάμνησις λοιπὸν αὕτη ἐπέστη λίαν καταλλήλως. Ἐὰν κερδήσω τὸ στοίχημα, θὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν ἓν φίλημα, διὰ τὸ ὁποῖον τότε ἐτιμωρήθην.

Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις τοῦ Φερριόλ, ἡ κόμησσα Λαμότρ ἐστράφη πρὸς τὸ παράθυρον, κατόπιν, μειδιάσασα, ἐθεώρησε τὸν μαρκήσιον καὶ εἶπεν:

— Ὑμεῖς εἴσθε, βλέπω, ὄχι μόνον πείσμων, ἀλλὰ καὶ τολμηρὸς καὶ ἄφοβος, ὅπως ἦσθε πρίν, μαρκήσιε, οὐδόλως δὲ παρηλλάξατε. Ἔστω λοιπόν, ἀφοῦ θέλετε, οὕτω, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐρίζῃ τις μεθ' ὑμῶν, δέχομαι τὴν πρότασίν σας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ δεχθῆτε καὶ ὑμεῖς τὴν ἰδικήν μου. Ἡ ὑπηρέτριά μου Ἑλληνίς, πρὸ ἐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἡμῶν καὶ μεμνηστευμένη μετά τινος καλλίστου νέου Ἕλληνος, ἐπίσης ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἡμῶν, ἐπιθυμεῖ ἤδη νὰ τὸν συζευχθῇ, προῖκα δὲν ἔχει, ἐγὼ δὲ δὲν ἔχω τόσον ἄφθονα τὰ μέσα ὅπως τῇ παράσχω τοιαύτην, ὑμεῖς λοιπόν, κύριε μαρκήσιε, εἴσθε μᾶλλον ἐμοῦ εἰς θέσιν νὰ καταβάλλετε χιλίας λίρας, χάριν τῆς Ἑλένης καὶ μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον αὐτὸν θὰ δεχθῶ τὸ στοίχημά σας.

Ὁ μαρκήσιος ἐμειδίασε.

— Προσθέτω ἀκόμη χιλίας λίρας ἐκ μέρους μου εἴτε χάσω εἴτε κερδήσω.

Β'

Ὁ Σουλτάνος Μουσταφᾶς εἶχε μετοικήσει πρό τινος εἰς Δολμᾶ-Μπαχτσὲ μετὰ τῆς αὐλῆς του, καίτοι ἐν χειμῶνι. Ἐν τῷ θερινῷ λοιπὸν τούτῳ ἀνακτόρῳ τὴν δευτέραν Ἰανουαρίου καὶ δωδεκάτην ὥραν, ὡρίσθη ἡ παρουσίασις τοῦ νέου πρέσβεως τῷ Σουλτάνῳ καὶ ἡ παράδοσις τῶν δώρων, ἀλλὰ δυστυχῶς διὰ τὸν Φερριὸλ ὤφειλε πρὸ δύο ὡρῶν νὰ ᾖ ἐκεῖ, ἵνα ὡς πρέσβυς διέλθῃ τὴν ὅλην σειρὰν τῶν ἀπαιτουμένων ἐθιμοτυπιῶν πρὸ τῆς ἀκροάσεως. Περιεβλήθη λοιπὸν μακρὸν πλουσίως διὰ χρυσῶν ἀνθέων ὑφασμένον *καφτάνιον* καὶ ὠμοφόριον ἐκ σηρικοῦ χρυσοϋφάντου, ὑπὸ τὸ *καφτάνιον* δὲ ὁ Φερριὸλ ἠδυνήθη νὰ τηρήσῃ τὴν στολὴν καὶ τὸ ξίφος του. Οἱ ἀκόλουθοι αὐτοῦ ἐπίσης ἔφερον τὴν αὐτὴν περιβολήν, ἀλλ' ἄνευ ξίφους. Ὑπὸ κυανοῦν δὲ σηρικὸν πέπλον ἐφέροντο τὰ δῶρα Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Ταῦτα δὲ ἦσαν μεγαλοπρεπὴς πολύτιμος κανθρέπτης παμμέγιστος τὸ σχῆμα καὶ περισσῶς κεκοσμημένος, ὡρολόγιον ἐκκρεμὲς ἀριστοτέχνημα τῆς ἐποχῆς, ἕτερον πολύτιμον μέγα ὡρολόγιον δεικνύον καὶ τὴν κίνησιν τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος καὶ διάφορα ἄλλα ἐκ σπανίας ὕλης ἀντικείμενα. Πρὸ τῶν πυλῶν κατὰ τάξιν ἵσταντο γενιτσαροι καὶ ὁ *κηρακτζή*, ὅστις ἔλαβε τὰ διαπιστευτήρια γράμματα παρὰ τοῦ Φερριόλ, ἅτινα ἐφέροντο ἐπὶ χρυσοκεντήτου προσκεφαλαίου, ἐντὸς χρυσῆς θήκης.

Ἤδη ἡ ἀκολουθία προέβη διὰ τῆς *Πύλης τῆς Εὐδαιμονίας* εἰς δευτέραν ἐσωτέραν αὐλήν, ὅπου ἐν μικρᾷ τραπέζῃ παρετέθη εἰς τὸν πρέσβυν παροψὶς μετὰ *πιλαφίου*, ἀλλ' οὗτος μετὰ περιφρονήσεως ἐθεώρησε τοῦτο. Ἀκολούθως διῆλθον διὰ μαρμαρίνων στοῶν ἐν αἰθούσῃ, ἐν ᾗ ἦσαν συνηγμένοι ὁ μέγας βεζύρης, οἱ τρεῖς ἄλλοι βεζύραι, οἱ τριῶν ἱππουρίδων πασσάδες, οἱ καδηλλασκέρεις, οἱ δεφτερδάραι. Ἐκεῖ ἐκάθισεν ὅπως ἀκούσῃ δικαστικήν τινα ὑπόθεσιν καὶ τοῦτο ἵνα γνωρίσῃ τὴν ἐπιτόπιον διαδικασίαν, μεθ' ὃ ὡδηγήθη πάλιν ἐν τῇ μαρμαρίνῃ αὐλῇ, ἔνθα γενίτσαροι ἔλαβον ἐνώπιον αὐτοῦ δῶρα καὶ χρήματα, ῥιπτόμενα αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ δεφτερδάρου ἐντὸς πουγγίων. Οὕτω ὁ πρέσβυς ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ ἰδέαν περὶ τῶν θεσμῶν καὶ ἐθίμων τοῦ τόπου, καὶ περὶ τῆς γενναιοδωρίας τῆς αὐλῆς, ὅπως, χαρᾶς πλήρης γενόμενος καὶ καλῶς διατιθέμενος, προσέλθῃ εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ θρόνου. Ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις λοιπὸν ταύτας ἐγένετο δεκτὸς ἤδη εἰς τὴν τρίτην ἐσωτέραν αὐλήν. Ἐδῶ ἀπήντησεν αὐτὸν πλῆθος αὐλικῶν καὶ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ κράτους κρατούντων ἀνὰ χεῖρας σκῆπτρα, προεξῆρχε δὲ αὐτῶν ὁ Ἀμουτσαζαδὲ Χουσεΐν, ἀπόγονος τοῦ Κιοπρουλῆ, ἀρχιστράτηγος, ὅστις ἔμελλε νὰ συνοδεύσῃ αὐτὸν μέχρι τῆς αἰθούσης, ὅπου θὰ ἠξιοῦτο νὰ προσκυνήσῃ τὴν κόνιν τῶν ποδῶν τοῦ σουλτάνου.

Ὁ Δεφερριὸλ διελθὼν οὕτω πάσας τὰς βαθμίδας τῆς ἐθιμοτυπίας, ἠκολούθησε τὸν ἀρχιστράτηγον ὑπό τινα στοάν, δι' ἧς εἰσῆλθον εἴς τινα αἴθουσαν πολυτελέστατα διακεκοσμημένην καὶ ἥτις ἦν ὁ προθάλαμος, δι' οὗ ἔμελλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν τοῦ θρόνου, τότε δ' ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν ὁ τελεταρχης καὶ σιγῶν ἔδειξεν αὐτῷ τὸ *καφτάνιον*. Ὁ Φερριὸλ μετὰ φρίκης παρετήρησεν ὅτι τὸ πλατὺ τοῦτο ἔνδυμα ἀπεμακρύνθη ἐκ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς ἕνεκα

τοῦ ξίφους, οὐ ἐφαίνετο ἤδη ἡ χρυσῆ λαβίς. Τὸν τελεταρχὴν ἠκολούθει ὁ πρῶτος διερμηνεὺς τῆς Πύλης Σκαρλᾶτος Μαυροκορδάτος.

— Τολμῶ νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς, μαρκήσιε, εἶπεν ὁ Μαυροκορδάτος εἰς καθαρὰν γαλλικὴν γλῶσσαν, ὅπως ἐγχειρίσητε τὸ ξίφος σας εἴς τινα ἐκ τῶν εὐνούχων, μέχρι τέλους τῆς ἀκροάσεως. Ἡ ἐθιμοτυπία εἰς οὐδένα ἐπιτρέπει νὰ φέρῃ οἱονδήποτε ὅπλον πρὸ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Ὁ Φερριὸλ ἥρπασε τὸ ξίφος.

— Λυποῦμαι ἄκρως, διότι δὲν δύναμαι ν' ἀφαιρέσω τὸ ξίφος· οὐδεὶς ἐκτὸς τοῦ βασιλέως κέκτηται τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα.

Ὁ Χουσεὶν Κιοπρουλὴ ἐπλησίασεν ὀργίλως τῷ πρέσβει.

— Δὲν μᾶς ἐνοήσατε ἴσως, μαρκήσιε, εἶπεν ἐπίσης γαλλιστί, οὐδεὶς θέλει ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ ὑμᾶς τὸ ξίφος, ἀλλὰ τὰ ἡμέτερα ἔθιμα ἀπαιτοῦσι νὰ μὴ ἐμφανίζηταί τις μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς παρουσιάσεως, βλέπετε δὲ ὅτι καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐπίσης ἄοπλοι.

Ὁ Φερριὸλ ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Ἐγὼ ἄνευ ἀντιρρήσεως ἐξετέλεσα πάσας τὰς ἀπαιτουμένας εἰς τὴν αὐλήν σας ἐθιμοτυπίας, ἀπεκρίνατο μειδιῶν, ἀλλὰ νὰ παραδώσω, ἔστω καὶ πρὸς στιγμήν, τὸ ξίφος μου, ἀπᾴδει εἰς τὰς περὶ τιμῆς ἰδέας μου.

Ἀγανάκτησις κατέλαβε πάντας τοὺς παρεστῶτας. Μάτην παρεκάλουν τὸν πρέσβυν νὰ ὑποταχθῇ, ὁ Φερριὸλ ἔτι μᾶλλον ἐξήφθη καὶ τέλος ἀνέκραξεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ ὑπ' ὀργῆς:

— Διάβολε! ὑμεῖς εἶσθε ὑπήκοοι, ἀλλ' ἐγὼ ἀντιπρόσωπος μεγάλου βασιλέως ἰσχυροῦ κράτους. Ὑμεῖς εἶσθε ἠναγκασμένοι νὰ ὑποκύπτητε, διότι αἱ κεφαλαί σας δὲν ἵστανται στερεῶς ἐπὶ τῶν ὤμων, ἐγὼ ὅμως δὲν ἐννοῶ νὰ ὑποκύψω.

Τότε ὁ τελεταρχὴς ἐποίησε νεῦμα εἰς τὸν γενιτσὰρ Ἀγά, ὅπως ἀποσπάσωσι διὰ τῆς βίας τὸ ξίφος, ἀλλὰ μόλις ἐνόησε τοῦτο ὁ πρέσβυς καὶ διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ἐξέφυγεν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐξαγαγὼν τὸ ξίφος ἐκ τῆς θήκης, ὠπισθοδρόμησε βήματά τινα ἔμπλεως ὀργῆς.

— Αὐτὸ εἶναι παράβασις τοῦ διεθνοῦς δικαίου! ἀνεφώνησε καταπόρφυρος. Τί εἴμεθα λοιπόν, ἐχθροὶ ἢ φίλοι;

— Φίλοι, ἀπεκρίνατο ἀταράχως ὁ Μαυροκορδάτος, διατελοῦμεν εἰς φιλικωτάτας σχέσεις μεθ' ἁπάσης τῆς Γαλλίας, μετὰ τοῦ βασιλέως σας, μαρκήσιε, μεθ' ὑμῶν, ὡς καὶ μετὰ παντὸς Γάλλου! Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι δὲν τολμῶσι νὰ ἐμφανισθῶσι πρὸ τοῦ μεγάλου Πατισὰχ μετὰ τοῦ ξίφους.

— Τότε λοιπὸν οὐδόλως θὰ παρουσιασθῶ! ἀνεβόησεν ὁ Φερριόλ, ἀπολέσας τὴν ὑπομονήν. Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ τοιαύτη *μασκαράτα*.

Ταῦτα εἰπών, ἐξέβαλε τὸ ὠμοφόριον καὶ τὸ *καφτάνιον*, ἔρριψεν αὐτὸ περιφρονητικῶς εἰς τοὺς πόδας τοῦ διερμηνέως καὶ ἔδραμεν ἔξω τοῦ προθαλάμου μὲ γυμνὸν τὸ ξίφος.

Ὁ μαρκήσιος ἐσκόπει ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, δι' ἧς ἦλθεν, ἀλλὰ δὲν εἶχε γνωρίσει καλῶς τὰς λαβυρινθοειδεῖς διαιρέσεις τοῦ ἀπεράντου μεγάρου· ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἐξέλθῃ διὰ τῆς μαρμαρίνης στοᾶς, ἔλαβε τὴν παράπλευρον, ἀκούων πάντοτε τὴν φιλονικίαν, ἣν ἐξηκολούθει μετὰ τοῦ διερμηνέως ὁ γραμματεὺς τῆς πρεσβείας Μπουαβίλ, ψιθυρίζων δὲ τὰς λέξεις «ὡραία πρεσβεία». Οὕτω προβαίνων, ἀφίκετο εἴς τινα μεγαλοπρεπῆ μαρμάρινον διὰ μεταξίνων ὑφασμάτων ἐστρωμένην αἴθουσαν, ἀγνοῶν ποῦ χωρεῖ, τόσον ἦτο συγκεχυμένος καὶ ἀφῃρημένος. Τέλος εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης ταύτης, ἐν ᾗ οὐδεὶς ὑπῆρχεν, εἶδε θύραν κεκλεισμένην, ἧς λαβὼν τὸν χρυσὸν κρίκον καὶ στρέψας εὑρέθη ἀπέναντι εὐρέος διαδρόμου, οὗ οἱ τοῖχοι ἐκοσμοῦντο διὰ κεχρυσωμένων φυτῶν λωτοῦ, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Ὁ Φερριὸλ ἠγάπα πάντοτε τὰ ἔκτακτα· προέβαινε λοιπόν, προκατειλημμένος πάντοτε ὑπὸ τῶν ἐντυπώσεων τῆς ἐθιμοτυπίας, ἀγνοῶν ποῦ, ἀλλ' ἀμερίμνως καὶ ἀδεῶς. Διερχόμενος οὕτω τὸν διάδρομον ἀπήντησε μικρὸν δωμάτιον διὰ λαμπρῶν ταπήτων ἐστρωμένων, τοὺς τοίχους ἔχον κεκαλυμμένους διὰ χρυσοκεντήτου σηρικοῦ. Δύο μέγιστα ἐκ βαρυτίμου ὑφάσματος παραπετάσματα ἐκάλυπτον στρογγύλον τι παράθυρον μὲ χρυσᾶς κιγκλίδας. Ὁ Φερριὸλ ἐπλησίασε τὴν κεφαλὴν ἐκ περιεργίας εἰς αὐτὸ καὶ ἤκουσεν ἔκτακτον θόρυβον. Ἐφάνη αὐτῷ ὡσεὶ ὁλόκληρον σύνταγμα γενιτσάρων ἔπληττε τὰ τὰς (χαλκᾶ κρότταλα). Τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν παρετάθη ἐπὶ πολύ, ὁ θόρυβος ἐκόπασε καὶ ἠκούσθησαν τότε λεπτοὶ μελῳδικοὶ τόνοι ὀργάνων. Ὅτε δὲ παρετήρησε διὰ τῶν χρυσῶν κιγκλίδων τοῦ παραθύρου, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ παρέστη ἀπροσδοκήτως, μαγευτική, παραδείσιος εἰκών. Εἶδε στρογγύλην μεγάλην αἴθουσαν φωτιζομένην ὑπὸ ὑελίνου θόλου. Κατὰ μῆκος τῶν τοίχων ἐπὶ χαμηλῶν ἑδράνων ὀκλαδὸν ἐκάθηντο μαῦροι μουσικοὶ καὶ ὑπὸ τὸν ἦχον τῶν ὀργάνων αὐτῶν, πλῆθος ὡραίων ὀδαλισκῶν Κιρκασίων ἐξετέλει ἀσυνήθεις, πρωτοτύπους χορούς. Ὁ Φερριὸλ ἐνόησεν ὅτι ἦτο θεατὴς *μπαλλέτου* ἀνατολικῆς καλαισθησίας. Τὰ χαρίεντα ὡς ἀγάλματα ἀναστήματα τῶν χορευτριῶν ἐκαλύπτοντο ἀτημελῶς διὰ λευκῆς διαφανοῦς ὀθόνης, γάζ, ἐπὶ τῶν εὐκάμπτων μελῶν των ἀπήστραπτον χρυσοῦ κόσμοι καὶ ἐπὶ τῶν λελυμένων ὄπισθεν παμμελαινῶν κομῶν ἔλαμπον μαργαριτώδη νήματα καὶ πολύτιμοι λίθοι. Ὁ μαρκήσιος τόσον ἀπερροφήθη ὑπὸ τῆς θέας τῶν γοησσῶν ἐκείνων καλλονῶν, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσῃ δεξιόθεν, ἔνθα ἡ αἴθουσα τοῦ χαρεμίου, ἀφ' ἧς ἐχωρίζετο διὰ θύρας κεκαλυμμένης ἐξ ὑφάσματος περσικοῦ χρυσοκεντήτου, ζεῦγος ὀφθαλμῶν, ἐντρόμως παρακολουθούντων αὐτόν. Αἴφνης ἠσθάνθη ὅτι δύο σιδηραῖ χεῖρες ἔρριψαν αὐτὸν κατὰ γῆς καὶ ἔφραξαν ἰσχυρῶς τὸ στόμα, ὅπως μὴ δυνηθῇ νὰ ἐκβάλῃ κραυγήν. Εἶδε τότε πρὸ αὐτοῦ δύο πελωρίους μαύρους εὐνούχους, οἵτινες ἔδεσαν τὰς χεῖράς του καὶ τοὺς πόδας του, εἶτα ἀπώλεσε πᾶσαν αἴσθησιν, πᾶσαν γνῶσιν. . .

Ἀπὸ τοῦ Χουγκιὰρ - Ἰσκελὲ τοῦ Βοσπόρου ἀπέπλευσε τῇ ἑσπέρᾳ ἐκείνῃ ἀκάτιον μετὰ δύο μαύρων εὐνούχων καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἔκειτο ἄμορφός τις ὄγκος.

[Ἕπεται τὸ τέλος].

Ι. Η. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

[Ὅρα φύλλον 85]

Δ'

Πῶς ὁ Σχικώ, νομίζων ὅτι ἤθελε λάβει μάθημα ἱστορίας, ἔλαβε μάθημα γενεαλογίας.

Ὁ Σχικὼ ἠγέρθη ἐντὸς τοῦ ἐξομολογητηρίου, ὅπως ἐπαναφέρῃ τὴν εὐκαμψίαν εἰς τὰς κνήμας του. Ἐφρόνει, δικαίως, ὅτι ἐκείνη ἡ πρᾶξις ἦτο τελευταία καὶ ἐπείγετο νὰ διαθέσῃ τὰ καθ' ἑαυτὸν διὰ τὴν ὑπόλοιπον νύκτα, διότι ἦσαν δύο ὧραι μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Πρὸς μεγίστην ὅμως ἔκπληξίν του, οἱ τρεῖς λορραινοὶ πρίγκηπες, ἀφοῦ ἤκουσαν τὴν κλεῖδα τῆς κρύπτης τρὶς τρίξασαν ἐν τῷ κλείθρῳ, ἐξῆλθον τοῦ ἁγιαστηρίου, φέροντες τὰς συνήθεις στολάς των καὶ οὐχὶ ῥάσον.

Ταὐτοχρόνως, ὁ παῖς τοῦ χοροῦ, βλέπων αὐτοὺς ἐμφανιζομένους, ἐξερράγη εἰς γέλωτα τόσον ἰσχυρόν, ὥστε μετεδόθη καὶ εἰς τὸν Σχικώ, ὅστις ἤρχισε νὰ γελᾷ, χωρὶς νὰ γινώσκῃ τὸ αἴτιον.

Ὁ δοὺξ Μεγὶν ἐπλησίασε ζωηρῶς εἰς τὴν κλίμακα.

— Μὴ γελᾶτε τόσον θορυβωδῶς, ἀδελφή μου, εἶπε, διότι μόλις ἐξῆλθον καὶ δύνανται νὰ σᾶς ἀκούσωσιν.

— Ἀδελφή του, εἶπεν ὁ Σχικώ, μεταβαίνων ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἔκπληξιν· μήπως αὐτὸ τὸ καλογεροπαῖδι εἶναι γυνή;

Τῷ ὄντι, ὁ δόκιμος μοναχὸς ἔρριψε πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κουκκούλαν τοῦ ῥάσου του καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πνευματωδεστέραν καὶ θελκτικωτέραν κεφαλὴν γυναικός, τὴν ὁποίαν ἐζωγράφησέ ποτε ὁ Λεονάρδος Βίντσι, ὅστις ὅμως ἐζωγράφησε τὴν Ἰοκόνδην.

Εἶχε μέλανας ὀφθαλμούς, σπινθηροβολοῦντας ἐκ πονηρίας, οἵτινες ὅμως, ὅτε αἱ ἐβένινοι κόραι των διεστέλλοντο, προσελάμβανον σχεδὸν φοβεράν, ἕνεκα τῆς αὐστηρότητος, ἔκφρασιν. Τὸ στόμα αὐτῆς ἦτο πορφυροῦν καὶ λεπτόν, ἡ ῥὶς καλλιτεχνικῶς διαπεπλασμένη καὶ ὁ πώγων στρογγύλος, συμπληρῶν τὸ ἐντελῶς ὠοειδὲς τοῦ ὀλίγον ὠχροῦ προσώπου της, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσχημάτιζον δύο ἐξ ἐβένου τόξα αἱ ἀπαράμιλλοι ὀφρεῖς αὐτῆς.

Ἦτο ἡ ἀδελφὴ τῶν κυρίων Γκίζη, ἡ κυρία Μονπανσιέ, ἐπικίνδυνος σειρήν, λίαν ἐπιδεξία ν' ἀποκρύπτῃ, ὑπὸ τὸ χονδρὸν ῥάσον τοῦ μικροῦ μοναχοῦ, τὴν ἀ-

τέλειαν τοῦ ἑνὸς τῶν ὤμων της, ὀλίγον ὑψηλοτέρου τοῦ ἑτέρου, καὶ τὴν ἀναγκάζουσαν αὐτὴν νὰ χωλαίνῃ ὀλίγον ἄκομψον κύρτωσιν τῆς δεξιᾶς κνήμης της.

Χάρις εἰς τὰς ἀτελείας ταύτας, ἡ ψυχὴ δαίμονος εἶχε κατοικήσει ἐν ἐκείνῳ τῷ σώματι, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς εἶχε δώσει κεφαλὴν ἀγγέλου.

Ὁ Σχικὼ ἀνεγνώρισεν αὐτήν, διότι τὴν εἶχεν ἴδει εἰκοσάκις παρὰ τῇ βασιλίσσῃ Λουδοβίκῃ δὲ Βωδεμόντ, τῇ ἐξαδέλφῃ της, μέγα δὲ μυστικὸν ἀπεκαλύφθη αὐτῷ, διὰ τῆς παρουσίας αὐτῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν της, παραμενόντων μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν πάντων τῶν λοιπῶν.

— Ἄ! ἀδελφέ μου καρδινάλιε, ἔλεγεν ἡ δούκισσα, ἐξακολουθοῦσα νὰ γελᾷ σπασμωδικῶς, τί ἅγιος ἄνθρωπος εἶσθε καὶ τί ὡραῖα ὁμιλεῖτε περὶ Θεοῦ! Διὰ μίαν στιγμὴν μ' ἐφοβίσατε, διότι ἐνόμισα ὅτι ἐξελαμβάνετε τὸ πρᾶγμα ὡς σπουδαῖον· ἀμ' αὐτός, ὁποῦ ἐκάθησε ν' ἀλειφθῇ καὶ νὰ στεφθῇ! Ὤ! τί ἄσχημος ἦτο μὲ τὸ στέμμα!

— Δὲν πειράζει· τώρα ἔχομεν ὅ,τι ἠθέλομεν καὶ ὁ Φραγκίσκος δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὸν λόγον του· ὁ Μονσορώ, ὅστις βεβαίως θὰ εἶχε κρυφιόν τι συμφέρον εἰς τὰ γινόμενα, ὤθησε τόσον τὰ πράγματα, ὥστε δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ, ὡς ἔπραξε πρὸς τὸν Δελαμὸλ καὶ τὸν Κοκονὰς εἰς τὸ μέσον τῆς πρὸς τὴν ἀγχόνην ὁδοῦ.

— Ὤ! ὤ! εἶπεν ὁ Μεγιέν, αὐτὴ ἡ ὁδὸς εἶναι δύσκολος διὰ πρίγκηπας ὡς ἡμᾶς, εἶναι δὲ πάντοτε βραχυτέρα ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ Λούβρου εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Γενοβέφας ἢ ἀπὸ τοῦ Δημαρχείου εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Γρέβης.

Ὁ Σχικὼ ἐνόει, ὅτι εἶχον ἐμπαίξει τὸν δούκα δ' Ἀνζιοῦ, μισῶν δὲ αὐτόν, θὰ ἐνηγκαλίζετο ἀσμένως, ἐκτὸς τοῦ Μεγιέν, τοὺς ἀδελφοὺς Γκίζη καὶ διπλασίως τὴν ἀδελφήν, διὰ τὸν ἐμπαιγμὸν αὐτοῦ.

— Ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς ὑποθέσεις μας, κύριοι, εἶπεν ὁ καρδινάλιος. Ὅλα εἶναι κεκλεισμένα ἀσφαλῶς;

— Σᾶς ἐγγυῶμαι, εἶπεν ἡ δούκισσα· ἄλλως, δύναμαι νὰ μεταβῶ καὶ ἐξετάσω.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ δούξ, θὰ εἶσθε κουρασμένον, ἀγαπητὸν καλογεράκι.

— Καθόλου, διότι ἦτο τόσον διασκεδαστικὸν τὸ πρᾶγμα!

— Μεγιέν, λέγετε ὅτι εἶναι ἐδῶ; ἠρώτησεν ὁ δούξ.

— Ναί.

— Δὲν τὸν εἶδον.

— Τὸ πιστεύω, ἀφοῦ εἶναι κεκρυμμένος.

— Ποῦ;

— Εἰς ἓν ἐξομολογητήριον.

Αἱ λέξεις αὗται ἀντήχησαν εἰς τὰ ὦτα τοῦ Σχικώ, ὡς αἱ ἑκατοντακισχίλιαι σάλπιγγες τῆς Ἀποκαλύψεως.

— Τίς εἶναι κεκρυμμένος εἰς τὸ ἐξομολογητήριον; ἠρώτησεν ἑαυτόν, συνταρασσόμενος ἐν τῷ κιβωτίῳ του· διάβολε! μόνον ἐμὲ βλέπω.

— Τότε, ἤκουσε καὶ εἶδε τὰ πάντα; ἠρώτησεν ὁ δούξ.

— Ἀδιάφορον· δὲν εἶναι ἰδικός μας;

— Φέρετέ τον πρός με, Μεγιέν, εἶπεν ὁ δούξ.

Ὁ Μεγιὲν κατῆλθε μίαν τῶν κλιμάκων τοῦ χοροῦ, ἐφάνη ἀναζητῶν τὴν διεύθυνσίν του καὶ διηυθύνθη ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ ἐξομολογητήριον, ἐν ᾧ ἦτο κεκλεισμένος ὁ ἡμέτερος Γασκόνος.

Ὁ Σχικὼ ἦτο γενναῖος, ἀλλ' οὐχ ἧττον οἱ ὀδόντες του συνεκρούσθησαν ἐκ τοῦ φόβου καὶ ψυχρὸς ἱδρὼς ἤρχισε νὰ ῥέῃ ἐκ τοῦ μετώπου του.

— Ἄ διάβολε! εἶπε καθ' ἑαυτόν, ἐνῷ προσεπάθει ν' ἀπαλλάξῃ τὸ ξῖφός του ἐκ τῶν πτυχῶν τοῦ ῥάσου του, δὲν θέλω ὅμως ν' ἀποθάνω ὡς φαῦλος εἰς αὐτὸ τὸ κιβώτιον. Ἂς ὁδεύσωμεν εἰς προϋπάντησιν τοῦ θανάτου! Ἀφοῦ δὲ παρουσιάζεται εὐκαιρία, ἂς φονεύσωμεν τὸν Μεγιὲν τοὐλάχιστον πρὶν ἢ ἀποθάνωμεν.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς τολμηρᾶς ἀποφάσεώς του, ὁ Σχικώ, ὅστις ἤδη ἐκράτει τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του, ἔθετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μανδάλου τῆς θύρας τοῦ ἐξομολογητηρίου, ὅτε ἡ φωνὴ τῆς δουκίσσης ἀντήχησεν.

— Ὄχι εἰς αὐτό, Μεγιέν, εἶπεν, ὄχι εἰς αὐτό, εἰς τὸ ἄλλο, ἀριστερᾷ εἰς τὸ βάθος.

— Ἄ! πολὺ καλά, εἶπεν ὁ δοὺξ Μεγιέν, ὅστις ἤδη ἐξέτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ ἐξομολογητήριον τοῦ Σχικώ, ταυτοχρόνως δ' ἐστράφη ἀποτόμως πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς του ἐνδεικνυόμενον καὶ εἰς ἀντίθετον διεύθυνσιν κείμενον ἐξομολογητήριον.

— Οὔφ! εἶπεν ὁ Γασκόνος, ἀφεὶς στεναγμόν, ὃν ἤθελε ζηλεύσει αὐτὸς ὁ Γορανφλότος, ἦτο καιρός. Ἀλλὰ ποιὸς διάβολος εἶναι εἰς τὸ ἄλλο;

— Ἐξέλθετε, κὺρ Νικόλαε Δαυίδ, εἶπεν ὁ Μεγιέν, εἴμεθα μόνοι.

— Ἰδού με, ἐξοχώτατε, ἀπήντησέ τις, ἐξερχόμενος τοῦ ἐξομολογητηρίου.

— Καλά, εἶπεν ὁ Γασκόνος, ἔλειπες ἀπὸ τὴν ἑορτήν, κὺρ Νικόλαε· ἐγὼ σ' ἐζήτουν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ σ' ἀνευρίσκω εἰς τὴν γῆν.

— Ἴδετε καὶ ἠκούσατε τὰ πάντα; ἠρώτησεν ὁ δοὺξ Γκίζης.

— Οὔτε λέξιν τῶν λεχθέντων ἀπώλεσα, ἐστὲ δ' ἥσυχος, ἐξοχώτατε, ὅτι οὐδεμίαν λεπτομέρειαν θέλω λησμονήσει.

— Θὰ δυνηθῆτε, λοιπόν, ν' ἀναφέρητε τὰ πάντα πρὸς τὸν Ἀπεσταλμένον τῆς Α. Ἁγιότητος τοῦ Γρηγορίου ΙΓ'; ἠρώτησεν ὁ Σημειωμένος.

— Τὰ πάντα, χωρὶς οὐδὲν νὰ παραλείψω.

— Μοὶ λέγει ὁ ἀδελφός μου Μεγιέν, ὅτι ἐπράξατε θαύματα ὑπὲρ ἡμῶν. Ἂς ἴδωμεν, τί ἐπράξατε;

Ὁ καρδινάλιος καὶ ἡ δούκισσα ἐπλησίασαν μετὰ περιεργίας, οὕτω δ' οἱ τρεῖς πρίγκηπες καὶ ἡ ἀδελφή των ἀπετέλεσαν ἕνα μόνον ὅμιλον.

Ὁ Νικόλαος Δαυὶδ ἵστατο εἰς ἀπόστασιν τριῶν ποδῶν, φωτιζόμενος κατὰ πρόσωπον ὑπὸ τῆς λυχνίας.

— Ἔπραξα ὅ,τι ὑπεσχέθην, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Νικόλαος Δαυίδ, δηλαδὴ ἀνεῦρον τὸ μέσον, ὅπως ἀδιαφιλονεικήτως ἀνέλθητε ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας.

— Καὶ αὐτοί! εἶπε καθ' ἑαυτὸν Σχικώ. Λοιπόν, ὅλοι θὰ γίνωσι βασιλεῖς τῆς Γαλλίας;

Ἡ φαιδρότης εἶχεν ἀναγεννηθῆ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ γενναίου Σχικώ, ἕνεκα τριῶν λόγων.

Πρῶτον, διότι ἀπροσδοκήτως ἀπέφυγε τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον· δεύτερον, διότι ἀνεκάλυψε σπουδαίαν συνωμοσίαν· τρίτον διότι ἐν ἐκείνῃ τῇ συνωμοσίᾳ ἀνεῦρε τὸ μέσον ν' ἀπολέσῃ τοὺς ἐχθρούς του, τὸν δοῦκα Μεγιὲν καὶ τὸν Νικόλαον Δαυίδ.

— Ἀγαπητὲ Γορανφλότε, ἐψιθύρισεν ἀφοῦ ἐταξινόμησεν ἐν τῷ πνεύματί του τὰς ἰδέας ταύτας, τί δεῖπνον θὰ σοὶ προσφέρω αὔριον ἀντὶ ἐνοικίου τοῦ ῥάσου σου!

— Ἐὰν ὅμως ὁ σφετερισμὸς ἦναι προφανής, ἂς ἀπόσχωμεν τοῦ ὑφ' ὑμῶν προτεινομένου μέσου, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος Γκίζης. Δὲν θέλω νὰ ἐξεγείρω κατ' ἐμοῦ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς χριστιανωσύνης, οἵτινες παράγουσι τὰ δικαιώματά των ἐκ τοῦ θείου δικαίου.

— Ἐσκέφθην ἐπὶ τῆς λεπτότητος ταύτης τοῦ ἐξοχωτάτου, εἶπεν ὁ δικηγόρος, ὑποκλίνων καὶ περιφέρων ἀσφαλὲς βλέμμα ἐπὶ τῆς τριανδρίας. Δὲν εἶμαι μόνον ἱκανὸς εἰς τὴν ξιφασκίαν, ἐξοχώτατε, ὡς δύνανται νὰ διαδίδωσιν οἱ ἐχθροί μου, ὅπως προκαλέσωσι τὴν κατ' ἐμοῦ δυσπιστίαν ὑμῶν, ἀλλά, ἐγκύψας ἐμβριθῶς εἰς θεολογικὰς καὶ νομικὰς μελέτας, συνεβουλεύθην τὰ χρονικὰ καὶ τὰ θεσπίσματα, τὰ ὁποῖα ὑποστηρίζουσι τὰς γνώμας μου, κατὰ τὰ περὶ διαδοχῆς εἰς τὸν θρόνον ἡμέτερα ἔθιμα. Κτώμενοι ὑπὲρ ἡμῶν τὴν νομιμότητα, κερδίζομεν τὰ πάντα, ἐγὼ δ' ἀνεκάλυψα, ἐξοχώτατοι, ὅτι ὑμεῖς εἶσθε οἱ νόμιμοι κληρονόμοι τοῦ θρόνου καὶ ὅτι οἱ Βαλοὰ εἶναι παράσιτος καὶ ἅρπαξ κλάδος.

Ἡ πεποίθησις, μετὰ τῆς ὁποίας ὁ Νικόλαος Δαυὶδ ἀπήγγειλε τὸ βραχὺ προοίμιον προὐξένησε ζωηροτάτην χαρὰν εἰς τὴν κυρίαν Μονπανσιὲ καὶ μεγίστην περιεργίαν εἰς τὸν καρδινάλιον καὶ τὸν δούκα Μεγιέν, σχεδὸν δ' ἐφαίδρυνε τὸ αὐστηρὸν πρόσωπον τοῦ δουκὸς Γκίζη.

— Οὐχ ἧττον, εἶναι δύσκολον, εἶπεν ὁ τελευταῖος οὗτος, ὁ ἄλλως ἐνδοξότατος οἶκος τῆς Λορραίνης νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις προτερότητος ἐπὶ τῶν Βαλοά.

— Καὶ ὅμως εἶναι ἀποδεδειγμένον, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Νικόλαος Δαυίδ, ἐγείρας τὸ ῥάσον του, ὅπως ἐκβάλῃ περγαμηνήν, οὕτω δ' ἀποκαλύψας τὴν λαβὴν μακροῦ ξίφους.

Δμλ.

[Ἕπεται συνέχεια].

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Χάριν τῶν ἕνεκα τῆς ἐπιστρατεύσεως ἀναγκασθέντων νὰ διακόψωσι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων», ὑπεβιβάσαμεν τὴν τιμὴν τῶν προηγουμένων φύλλων εἰς λεπτὰ 10 ἕκαστον ἀντὶ τῆς ὡρισμένης εἰκοσαλέπτου.

Φύλλα πωλοῦνται ἐν τῷ γραφείῳ ἡμῶν, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικὸν παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀνταποκριταῖς. Ἀποστέλλονται ἀπ' εὐθείας καὶ πρὸς πάντα αἰτοῦντα καὶ προκαταβάλλοντα τὸ ἀντίτιμον εἰς γραμματόσημα ἢ ἄλλως.

Τυπογραφεῖον **Κορίννης,** *ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 3.*